

SITUAČNÍ A VÝHLEDOVÁ ZPRÁVA

OVOCE

2005
ZÁŘÍ

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Odbor rostlinných komodit MZe ČR

Odpovědný odborný redaktor:

Bc. Irena Buchtová MZe ČR

Ředitelka odboru:

Ing. Eva Divišová MZe ČR

Zdroje informací, zpracovatelé podkladů

Český hydrometeorologický ústav, Praha
Český statistický úřad, Praha
Generální ředitelství cel, Praha
Ministerstvo zemědělství, Praha
Ovocnářská unie České republiky, Holovousy
Státní zemědělská a potravinářská inspekce,
Brno
Státní zemědělský a intervenční fond, Praha
Ústřední kontrolní a zkušební ústav
zemědělský, Brno

Výzkumný ústav zemědělské ekonomiky,
Praha
Zájmové sdružení právnických osob
konzervářsko-lihovarnického průmyslu,
Praha
Agra Europe
EUROFEL Brussels, Belgie
Fruit and Vegetable Markets
FAOSTAT Database Results

Autorka touto cestou děkuje za spolupráci všem uvedeným organizacím a jejich odborným pracovníkům.

OBSAH

Úvod	1
Souhrn	1
Zásahy státu u komodity ovoce	2
1. Regulace podnikání a obchodu uvnitř EU	2
2. Celní unie a vnější obchodní politika EU	3
3. Daňová politika	5
4. Dotační politika	6
5. Státní zemědělský a intervenční fond	10
6. Legislativa ČR	13
7. Kontrola jakosti	15
Světový trh	19
Produkce ovoce v ČR	26
Intenzivní ovocné sady v ČR	30
Školkařství v ČR	40
Zpracovatelský průmysl ovoce v ČR	41
Skladovací kapacity v ovocnářství ČR	42
Cenový vývoj	44
Spotřeba ovoce v ČR	47
Zahraniční obchod ovocem v ČR	48
Přehledy o užití ovoce mírného pásma v ČR	51
Přílohy: - č. 1 – Zahraniční obchod ČR s ovocem	52
- č. 2 – Nejvýznamnější země zahraničního obchodu ČR s ovocem	57
- č. 3 – Porovnání finančního vyjádření produkce ovoce v ČR	59
- č. 4 – Bilance celkových sklizní ovoce v intenzivních a extenzivních sadech v ČR	60
- č. 5 – Důležité adresy	62

ÚVOD

Cílem této Situační a výhledové zprávy je informovat o změnách a základních pravidlech, týkajících se společné organizace trhu EU u komodity ovoce.

Předkládaná zpráva navazuje na Situační a výhledovou zprávu, která byla vydaná v září 2004. Použité údaje jsou zpracovány podle dostupných informací k červenci 2005, není-li uvedeno jinak.

Situační a výhledové zprávy jsou pro všechny podnikatelské subjekty k dispozici na územních pracovištích Zemědělských agentur MZe ČR, na pracovištích Agrární komory a v budově Ministerstva zemědělství. Zpráva je dále vydávána jako příloha periodika Agrospoj a je rovněž k dispozici na internetové adrese: <http://www.mze.cz/>, navigace – zemědělství, publikace.

SOUHRN

Uplynulá sezóna 2004/05 přinesla značné odbytové problémy nejen ovocnářům v České republice ale i v ostatních evropských zemích. Důvodem byla vysoká nabídka ovoce převyšující poptávku. V ČR vzrostla celková produkce ovoce o 21 % a dosáhla 435,6 tis. t. Z intenzivních sadů se sklídilo 202,4 tis. t, což představuje 46,5% podíl na celkovém objemu sklizeného ovoce ČR.

Celková produkce jablek dosáhla 280,8 tis. t (tj. 15% nárůst), avšak jablka z extenzivních sadů byla většinou nižší kvality vlivem poškození krupobitím a též silným rozšířením strupovitosti. Zatímco v minulých letech se na nadprůměrné sklizni ovoce v intenzivních sadech podílela jablka, v roce 2004 se jablek v porovnání s pětiletým průměrem urodilo méně (163,5 tis. t), ale ovoce ostatních druhů se dohromady sklídilo mimořádných téměř 40 tis. t. Rekordní byla sklizeň višní, velký nárůst produkce byl zaznamenán také u švestek, meruněk, třešní i rybízu.

Od roku 1994 do 31. 5. 2005 bylo nově vysázeno celkem 6 734,4 ha, z toho s podporou v rámci dotační politiky státu 5 933 ha. Věková struktura intenzivních ovocných sadů ČR není však dobrá. Vlivem nedostatečné obnovy se plochy přestárých sadů meziročně neustále zvyšují. V současné době představují 50,5 % z celkové výměry intenzivních sadů. Pozitivní skutečností je růst podílu výsadeb v začátku plodnosti (z 8,8 % v roce 2004 na 9,3 % v roce 2005). Nejhorší věkovou strukturu má nadále drobné ovoce stejně jako jabloně, broskvoně a meruňky. Nejpriznivější věková struktura je u švestek a slivoní a rovněž třešní a hrušní.

Velmi dobrá úroda většiny druhů ovoce se projevila rovněž na výši cen zemědělských výrobců, které se snížily v porovnání s předchozím rokem u většiny sledovaných ovocných druhů s výjimkou třešní. Největší cenový propad nastal u rybízu, dále u jahod, švestek, meruněk, broskví a moštových jablek. Ceny konzumních jablek v sezóně 2004/05 klesaly výrazně pod cenovou úroveň předchozích let. Na tuto skutečnost měl nemalý vliv také dovoz jablek za nízké ceny, a to zejména z Polska.

V roce 2004 vzrostl oproti roku 2003 deficit zahraničního obchodu ČR s čerstvým a sušeným ovocem téměř o 22 % na 8,5 mld. Kč. Dovoz čerstvého ovoce se zvýšil o 38 % a dosáhl 577,6 tis. t v hodnotě 10 mld. Kč. Oproti roku 2003 vzrostl výrazně také vývoz čerstvého ovoce z ČR na 159,7 tis. t v hodnotě 1,6 mld. Kč. Důvodem bylo jednak zvýšení vývozu moštových jablek a jednak rovněž nárůst reexportu jižního ovoce.

V marketingovém roce 2004/05 (tj. od 1. 7. do 30. 6.) bylo do ČR dovezeno přibližně 44,7 tis. t konzumních jablek, což představuje meziroční 2% nárůst. Nejvýznamnějším dovozcem bylo Polsko, dále Itálie a Belgie. Vývoz jablek pro zpracování z ČR dosáhl objemu 79,8 tis. t a směřoval především do Německa a Rakouska.

ZÁSAHY STÁTU U KOMODITY OVOCE

Do této kapitoly u komodity ovoce je zahrnuto:

1. Regulace podnikání a obchodu uvnitř EU
2. Celní unie a vnější obchodní politika EU
3. Daňová politika
4. Dotační politika
 - Zásady
 - PGRLF
 - SAPS
 - Operační programy
5. Státní zemědělský a intervenční fond – opatření v rámci SOT
6. Legislativa ČR vztahující se ke komoditě ovoce
7. Kontrola jakosti ovoce a ovocných výrobků

1. Regulace podnikání a obchodu uvnitř EU

V rámci Evropské unie, jejímž členem se od 1. 5. 2004 stala i Česká republika, nejsou pro pohyb zboží stanovena žádná cla ani kvóty. Pro dovozy zboží ze zemí, které nejsou součástí ES, platí společný celní sazebník.

Vzhledem k neexistenci hraničních kontrol a celního řízení mezi státy EU vznikla povinnost evidovat daňové a statistické údaje. Nesplnění této povinnosti je sankcionováno. Statistikou vnitřního obchodu se zabývá systém **INTRASTAT** (informace na www.czso.cz).

Povinnost vykazovat měsíčně statistické údaje má každý podnikatel, jehož hodnota zboží přesáhne v období 12 měsíců při dodání (odeslání) do jiné země EU hodnotu 4 milióny Kč nebo při odebrání (přijetí) zboží z jiné členské země 2 milióny Kč. Povinnost vykazovat data pro Intrastat však nevzniká a zpravodajskou jednotkou se nestává osoba, která nemá povinnost podávat přiznání k DPH.

Základní nařízení Evropské unie

- a) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 638/2004, o statistice Společenství obchodu se zbožím mezi členskými státy a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 3330/91.
- b) Nařízení Rady (EHS) č. 2913/92, kterým se vydává celní kodex Společenství, ve znění pozdějších předpisů.

Prováděcí nařízení Evropské unie

- a) Nařízení Komise (ES) č. 1982/2004, kterým se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 638/2004, o statistice Společenství obchodu se zbožím mezi členskými státy a o zrušení nařízení Komise (ES) č. 1901/2000 a (EHS) č. 3590/92.
- b) Nařízení Rady (EHS) č. 2658/87, o celní a statistické nomenklatuře a o společném celním sazebníku, ve znění pozdějších předpisů:
 - Nařízení Rady (EHS) č. 3528/89,
 - Nařízení Rady (EHS) č. 1959/93,
 - Nařízení Rady (ES) č. 254/2000,
 - Nařízení Rady (ES) č. 1789/2003,
 - Nařízení Komise (ES) č. 2081/2003,
 - Nařízení Komise (ES) č. 1810/2004,
 - Nařízení Komise (ES) č. 386/2005.

Základní právní předpisy České republiky související s obchodem

- Zákon č. 13/1993 Sb., celní zákon, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 185/2004 Sb., o Celní správě ČR,
- Vyhláška č. 200/2005 Sb., kterou se provádí některá ustanovení celního zákona a kterou se zrušují některé vyhlášky, upravující osvobození od dovozního cla a nepreferenční původ zboží,
- Vyhláška č. 201/2005 Sb., o statistice vyváženého a dováženého zboží a způsobu sdělování údajů o obchodu mezi ČR a ostatními členskými státy ES,
- Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty,
- Zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

2. Celní unie a vnější obchodní politika EU

EU je celní unií vytvořenou v souladu s pravidly WTO, jejíž hlavní deklarovanou snahou je reciproční odstraňování obchodních bariér a pomoc nejchudším zemím světa. EU má společný celní kodex a společný celní sazebník, který je schvalován zpravidla v říjnu a uveřejňován v Úředním věstníku EU.

Pro dovozce je celní sazebník v podobě tzv. **TARIC** (Integrovaný tarif Evropského společenství, vydávaný v souladu s Nařízením Komise EHS č. 2658/87). TARIC je založen na kombinované nomenklatuře (tj. 6 míst Harmonizovaného systému + 2 místa KN), za níž následují dvoumístné doplňkové a přídatné TARIC kódy, definující omezení, kvóty, preference, antidumpingová a vyrovnávací cla, různé zákazy a omezení, systémy sledování dovozu a vývozu. Výše cla může být snížena autonomně pro určité období (suspense) nebo na základě preferenční kvóty.

Ochrana před dumpingovými a subvencovanými dovozy je realizována v EU antidumpingovými cly a antisubvenčními opatřeními.

Z podnětu postižených výrobců určitého členského státu může být vyhlášeno Radou na návrh Komise ochranné opatření v podobě stanovení množstevní kvóty dovozu zboží ze třetích zemí. V naléhavých případech po schválení Komise mohou tato opatření vyhlásit i samotné členské státy.

TARIC má českou verzi – Národní integrovaný tarif (NIT, respektive Český integrovaný tarif 2005), kde jsou uvedena netarifní opatření, sazby daně z přidané hodnoty a spotřební daně. Přepočtení národních měn na EURO, důležitý při stanovování hodnoty zboží, je stanoven směrnicí EU. Distribuce TARICu probíhá v aktuální elektronické podobě na adrese http://europa.eu.int/comm/taxation_customs nebo na adrese www.cs.mfcr.cz a 1x ročně je vydáván v Úředním věstníku EU.

Druhy ovoce, na které se při dovozu ze třetích zemí do EU vztahují předepsané vstupní ceny – rok 2005

Kód KN	Popis	Vstupní cena v EUR/100 kg	Celní sazba smluvní v %
0805 10 20	Pomeranče sladké, čerstvé		
	1. 1. – 31. 3.	35,4	16*
	1. 4. – 30. 4.	35,4	10,4*
	1. 5. – 15. 5.	35,4	4,8
	16. 5. – 31. 5.	35,4	3,2
	1. 12. – 31. 12.	35,4	16

Tabulka pokračuje

Kód KN	Popis	Vstupní cena v EUR/100 kg	Celní sazba smluvní v %
0805 20 10	Klementinky, monreales satsumas, mandarinky, tangerinky apod. čerstvé	64,9	16
0805 20 30	1. 1. – konec února, 1. 11. – 31. 12.	28,6	16
20 50	1. 1. – konec února, 1. 11. – 31. 12.		
20 70			
0805 20 90	1. 1. – konec února	28,6	16*
	1. 11. – 31. 12.	28,6	16
0805 50 10	Citrony, čerstvé		
	1. 1. – 31. 5.	46,2	6,4*
	1. 6. – 31. 7.	55,8	6,4*
	1. 8. – 31. 10.	55,8	6,4
	1. 11. – 31. 12.	46,2	6,4
0806 10 10	Hrozny stolní, čerstvé		
	21. 7. – 31. 10.	54,6	14,1*
	1. 11. – 20. 11.	47,6	11,5
0808 10 80	Jablka konzumní, čerstvá		
	1. 1. – 31. 3.	56,8	4
	1. 4. – 30. 6.	56,8	0
	1. 7. – 31. 7.	45,7	0
	1. 8. – 31. 12.	45,7	9
0808 20 50	Hrušky konzumní, čerstvé		
	1. 1. – 30. 1.	51	8
	1. 2. – 31. 3.	51	5
	1. 4. – 30. 4.	51	0
	1. 7. – 15. 7.	46,5	0
	16. 7. – 31. 7.	46,5	5
	1. 8. – 31. 10.	38,8	10,4*
	1. 11. – 31. 12.	51,0	10,4*
0809 10 00	Meruňky, čerstvé		
	1. 6. – 20. 6.	107,1	20*
	21. 6. – 30. 6.	87,3	20*
	1. 7. – 31. 7.	77,1	20*
0809 20 05	Višně čerstvé		
	21. 5. – 31. 5.	149,4	12
	1. 6. – 31. 7.	125,4	12
	1. 8. – 10. 8.	91,6	12
	Višně pro průmyslové zpracování		
	21. 5. – 15. 7.	50,7	12
	16. 7. – 10. 8.	45,9	12
0809 20 95	Třešně čerstvé		
	21. 5. – 31. 5.	149,4	12*
	1. 6. – 15. 6.	125,4	12*
	16. 6. – 15. 7.	125,4	6*
	16. 7. – 31. 7.	125,4	12
	1. 8. – 10. 8.	91,6	12
0809 30 10	Nektarinky, broskve, čerstvé		
0809 30 90	11. 6. – 20. 6.	88,3	17,6
	21. 6. – 31. 7.	77,6	17,6
	1. 8. – 30. 9.	60,0	17,6
0809 40 05	Švestky, čerstvé		
	11. 6. – 30. 6.	69,6	6,4
	1. 7. – 30. 9.	69,6	12

Pramen: Český integrovaný tarif 2005

Poznámka: * celní kvóta WTO

Přehled celních kvót při dovozu ovoce do zemí EU

Kód KN	Popis	Výše kvóty	Celní sazba	Ostatní podmínky
0802 1190 0802 1290	Mandle	90 000 t	2 %	
0803 0019	Banány	2 200 000 t	75€/1000 kg/net	
0805 1020	Vysoce jakostní pomeranče	20 000 t	10 %	V období od 1. 2. do 30. 4. Na zařazení do této kvóty se vztahují podmínky stanovené právními předpisy ES
0805 2090	Mandarinky ostatní (Minneolas)	15 000 t	2 %	V období od 1. 2. do 30. 4. Na zařazení do této kvóty se vztahují podmínky stanovené právními předpisy ES
0805 5010	Citrony	10 000 t	6 %	V období od 15. 1. do 14. 6.
0806 1010	Vinné hrozny, čerstvé od 21. 7. – 31. 10.	1 500 t	Valorické clo sníženo na 9 %	
0808 1090	Jablka čerstvá od 1. 4. – 31. 7.	600 t	Valorické clo sníženo na 0 %	
0808 2050	Hrušky čerstvé od 1. 8. – 31. 12.	1 000 t	Valorické clo sníženo na 5 %	
0809 1000	Meruňky čerstvé od 1. 8. – 31. 5.	500 t	10 %	
0809 1000	Meruňky čerstvé od 1. 6. – 31. 7.	2 500 t	Valorické clo sníženo na 10 %	
0809 2095	Třešně čerstvé od 21. 5. – 15. 7.	800 t	Valorické clo sníženo na 4 %	
2009 1199	Pomerančová šťáva koncentrovaná, zmrazená, bez cukru s hodnotou Brix do 50, obsah nádoby 2 litry nebo méně, neobsahující šťávu z krvavých pomerančů	1 500 t	13 %	Na zařazení do této kvóty se vztahují podmínky stanovené právními předpisy ES

Pramen: Český integrovaný tarif 2005

3. Daňová politika

Zákonem č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, jsou od 1. 5. 2004 upraveny daně na zboží, nemovitosti a služby za podmínek stanovených tímto zákonem. Snížené sazby DPH (tj. 5 %) podléhá kapitola 8 celního sazebníku – jedlé ovoce a ořechy, slupky citrusových plodů a kapitola 20 – přípravky ze zeleniny, ovoce, ořechů nebo jiných částí rostlin.

4. Dotační politika

I) Zásady, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotací na základě § 2 a 2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství pro rok 2005:

• 1. I. Podpora vybudování kapkové závlahy v ovocných sadech, chmelnicích a vinicích

Účelem je zvýšení konkurenceschopnosti a kvality ovoce, chmele a vinných hroznů. Podmínkou je, že příjemce dotace bude s předmětem dotace podnikat min. 10 let.

Výše podpory: – do 60 000 Kč/ha vybudované kapkové závlahy.

► ► Vyhodnocení dotačního programu – rok 2004

V roce 2004 bylo čerpáno celkem 13 264,9 tis. Kč (při sazbě 48 700 Kč/ha) na vybudování kapkové závlahy v 272,4 ha sadů.

• 1.R. Podpora restrukturalizace ovocných sadů

Účelem této dotace je restrukturalizace ovocných sadů, resp. nezbytné zlepšení zdravotního stavu ovocných stromů a zlepšení kvality produkovaného ovoce. Předmětem dotace je plocha nově vysázeného ovocného sadu osázená odrůdami doporučenými Svazem pro integrované systémy pěstování ovoce (SISPO), obhospodařovaná podle směrnic pro integrované systémy pěstování.

Výše dotace:

- sazba do 200 000 Kč/ha vysázeného ovocného sadu uznanou sadbou jabloní, hrušní, meruněk, broskvoní a slivoní na výměře min. 1 ha jednoho druhu, min. počet stromů 800 ks/ha,
- sazba do 100 000 Kč/ha vysázeného ovocného sadu uznanou sadbou jabloní, hrušní, meruněk, broskvoní, slivoní, třešní a višní na výměře min. 1 ha jednoho druhu, min. počet stromů 400 ks/ha,
- sazba do 50 000 Kč/ha vysázeného ovocného sadu uznanou sadbou drobného ovoce (rybízů, angreštů, malin) na min. 0,5 ha jednoho druhu, min. počet sazenic 3 000 ks/ha,

► ► Vyhodnocení dotačního programu – rok 2004

- V roce 2004 bylo na DP 1.R.A.b.c. čerpáno 11 560,5 tis. Kč na výsadbu 77,1 ha ovocných sadů (sazba 150 tis. Kč/ha). Z DP 1.R.A.b.d. bylo vyplaceno 4 426,5 tis. Kč/ha na výsadbu 88,5 ha sadů (sazba 50 tis. Kč/ha). Z DP 1.R.A.b.e. bylo celkem vyplaceno 1 326,5 tis. Kč a vysázeno 53,1 ha (sazba 25 tis. Kč/ha).
- Z DP 1.R.A.b.f. bylo na podporu výsadby 14,9 ha prostorových izolátů celkem 7 465 tis. Kč (sazba 500 tis. Kč/ha).
- V roce 2004 bylo na DP 1.R.B.a. čerpáno 14 524,1 tis. Kč a vysázeno 100,5 ha sadů (sazba 144 475 Kč/ha). Z DP 1.R.B.b. bylo celkem vyplaceno 1 921,5 tis. Kč na výsadbu 33,2 ha (sazba 57 790 Kč/ha). Z DP 1.R.B.c. bylo celkem vyplaceno 1 252,0 tis. Kč na výsadbu 43,3 ha drobného ovoce (sazba 28 895 Kč/ha).

- DP 1.T. – Podpora integrovaných systémů pěstování ovoce

V roce 2004 bylo u DP 1.T. sazbou 3 tis. Kč/ha podpořeno 3 901 ha ovocného sadu, zařazených do integrovaného systému pěstování, čerpáno bylo celkem 11 703,0 tis. Kč. V roce 2005 je tato forma podpory řešena v rámci HRDP.

• 3. Podpora ozdravování polních a speciálních plodin

Účelem je zvýšení kvality rostlinné produkce cestou náhrady chemického ošetření a prevence šíření karanténních virových a bakteriálních chorob přenosných osivem.

- 3.a.** – Biologická a fyzikální ochrana jako náhrada chemické ochrany rostlin do výše 60 % z prokázaných nákladů na pořízení bioagens a na odborný servis,
- 3.b.** – Podpora prostorových a technických izolátů množitelského materiálu ovocných plodin, révy vinné a chmele se zaměřením na ochranu proti šíření hospodářsky závažných virových chorob:

v prostorovém izolátu:

- do 150 Kč za každou uznanou matečnou rostlinu velkého ovoce, chmele a révy ve stupni E,
- do 20 Kč za každou uznanou matečnou rostlinu drobného ovoce ve stupni E,

v technickém izolátu:

- do výše 60 % z prokázaných úplných vlastních nákladů příslušného roku vynaložených na provoz izolátu.

- 3.c. – Podpora na testování množitelského materiálu s využitím imunoenzymatických metod a metod PCR do výše 60 % prokázaných přímých nákladů,
- 3.d. – Podpora šlechtění zaměřeného na vyšší odolnost proti škodlivým biotickým a abiotickým činitelům a odpovídající kvalitu výsledné produkce, do výše 90 % prokázaných vyjmenovaných nákladů.

► ► **Vyhodnocení dotačního programu – rok 2004**

V roce 2004 bylo na DP 3.a. (biologická a fyzikální ochrana) čerpáno 705,3 tis. Kč, na DP 3.b. (prostorové a technické izoláty množitelského materiálu) čerpali ovocnáři 8 105,3 tis. Kč, na DP 3.c. bylo na testování množitelského materiálu čerpáno téměř 1 303,3 tis. Kč a v rámci DP 3.e. (podpora šlechtění) byla čerpána částka ve výši 8 244,6 tis. Kč.

• **9.A.b. – Speciální poradenství pro rostlinnou výrobu**

- 9.A.b.1) – Publikace doporučených odrůd včetně agrotechniky, poskytované pěstitelům zdarma. Subjektem je pěstitelský svaz. Výše podpory je stanovena do výše 80 % prokázaných přímých nákladů.
- 9.A.b.2) – Pořádání výstav pěstovaných rostlin. Subjektem je vystavovatel nebo pěstitelský svaz. Výše podpory: fixní částka podle rozhodnutí MZe, podle významu pořádané výstavní akce.
- 9.A.b.3) – Pořádání seminářů, školení pro pěstitelskou veřejnost. Subjektem je pořadatel (se souhlasem MZe). Výše podpory: do výše 60 % prokázaných přímých nákladů, avšak max. do 50 tis. Kč.

► ► **Vyhodnocení dotačního programu – rok 2004**

V rámci DP 9.A.b. bylo ovocnáři čerpáno celkem 801 767 Kč.

• **9. F. – Podpora poradenství v zemědělství**

Účelem je pomoc při zohledňování principů ochrany životního prostředí v zemědělské praxi. Předmětem dotace je zemědělské poradenství poskytované v průběhu roku a zaměřené na:

- a) dodržování právních předpisů vycházejících ze směrnic EU v oblasti ochrany vod,
- b) welfare hospodářských zvířat,
- c) splnění podmínek pro ekologický způsob hospodaření vyplývajících ze zákona č. 242/2000 Sb. a NR /EHS) č. 2092/91,
- d) zpracování optimalizace hospodaření zemědělského podniku,
- e) regionální přenos informací o realizaci SZP, zejména požadavků na plnění cross compliance, zajišťovaný prostřednictvím Krajských informačních středisek pro rozvoj zemědělství a venkova.

Dotace se poskytne do výše 80 % z prokázaných nákladů spojených s poradenskou službou, poskytnutou v souladu s předmětem dotace.

• **9.G. Podpora získání minimální zemědělské kvalifikace**

Účelem je podpora zvyšování kvalifikace zemědělců ve smyslu Směrnice MZe čj. 4945/2002-1000, o dalším odborném vzdělávání v resortu MZe, v platném znění a ve smyslu Vzdělávacího rekvalifikačního programu MZe čj. 32638/04-13020, v platném znění. Předmětem dotace je dosažení minimální zemědělské kvalifikace, doložené osvědčením o absolvování rekvalifikačního programu v rozsahu nejméně 150 vyučovacích hodin nebo doplňkového rekvalifikačního programu rozšiřujícího krátký rekvalifikační program, absolvovaný po roce 1990 na rozsah nejméně 150 vyučovacích hodin. Osvědčení musí být vydáno akreditovaným vzdělávacím subjektem po ukončení rekvalifikačního programu v období od 1. 1. 2005 do 30. 9. 2005 včetně. Výše dotace:

- do 6 000 Kč za osvědčení získané v rekvalifikačním programu v rozsahu nejméně 150 vyučovacích hodin,
- do 2 400 Kč za osvědčení získané v doplňkovém rekvalifikačním programu.

• 10.D. – Podpora evropské integrace nevládních organizací

Účelem je zlepšení efektivnosti a odborné úrovně činnosti nevládních organizací formou podpory integrace v rámci ES. Předmětem dotace je podpora vstupu, členství, zastoupení členství a činnosti českých stavovských agrárních nevládních organizací (u členů řádných i přidružených) v mezinárodních nevládních organizacích (podpora rozvoje demokratické občanské společnosti), za které se z hlediska tohoto dotačního programu pro rok 2005 považují:

- Konfederace evropského zemědělství (CEA)
- Konfederace mladých farmářů (CEJA)
- Evropská konfederace zemědělských producentů (COPA)
- Všeobecný výbor pro zemědělské družstevnictví EU (COGECA)
- Konfederace potravinářských sdružení EU 15 (CIAA)
- Konfederace evropských vlastníků lesů (CEPF)
- Evropská federace obecních lesů (FECOF)
- Asociace evropských regionů horských oblastí (EUROMONTANA)
- Sdružení evropských vinařských regionů (AREV)

II) Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond

Dalším zdrojem, ze kterého jsou vypláceny národní podpory, je PGRLF. "Podporou" se rozumí poskytnutí záruky na úvěr (garance) nebo poskytnutí subvence části úroků z úvěrů (dotace) podnikatelských subjektů v oblasti zemědělství, lesnictví, vodního hospodářství a průmyslu zabývajícího se zpracováním produkce ze zemědělské výroby. Podpora se poskytne při splnění stanovených podmínek na podnikatelské záměry v rámci vyhlášených Programů Fondu

a) Program Vyrovnání úrokového zatížení

Cílem je vyrovnat rozdíl úrokového zatížení úvěrů poskytovaných do zemědělství ve srovnání s ostatními odvětvími ekonomiky. Program je určen na podporu podnikatelských záměrů, bezprostředně souvisejících se zemědělskou výrobou. Podporu nelze poskytnout zejména na úvěry, jejichž předmětem je nákup půdy, mzdové a ostatní osobní náklady, splátky z leasingových smluv, finanční plnění, nákup akcií, profinancování exportu zboží a služeb.

b) Investiční programy

Programy jsou zaměřené na realizaci zejména dlouhodobých investičních záměrů s ohledem na restrukturalizaci a zvýšení efektivnosti zemědělských a zpracovatelských subjektů. Zásadními prioritami pro poskytování podpor je cílené uskutečnění restrukturalizace těchto subjektů se zaměřením na podporu tvorby vzájemně výhodných vazeb mezi prvovýrobci, zpracovateli a distributory.

Podpora se poskytuje pouze na ty investice, které nejsou považovány za přijatelné výdaje v rámci Operačního programu Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství.

Program Zemědělec

Cílem je zejména vytvořit předpoklady pro rozvoj zemědělských subjektů a usnadnit investiční obnovu lesa.

V rámci tohoto programu nejsou podporovány nákupy v rámci privatizace, pořízení obchodních a družstevních podílů a nákup akcií, běžné opravy technologických zařízení budov a staveb (včetně střech), splátky vyplývající z leasingových smluv, náklady spojené s pořízením stavební dokumentace. Dále se garance neposkytují na nákup mobilních strojů.

Program Zpracovatel

Cílem programu je podpořit rozvoj konkurenceschopných zpracovatelských organizací. Tento program se nevztahuje na nákupy v rámci privatizace, na pořízení obchodních a družstevních podílů a nákup akcií. Garance se neposkytují na nákup mobilních strojů.

Program Odbytová organizace

Cílem je podpořit vybudování a rozvoj odbytových organizací. V rámci programu je podporován nákup strojů, zařízení a technologií, včetně stavebních investic, pořízených za účelem společného zpracování a odbytu produkce zemědělské výroby. Prostředky úvěru lze použít na odkup movitého a nemovitého majetku (sloužícího k účelu společného zpracování a odbytu nebo k zemědělské výrobě) s výjimkou nákupu zemědělských pozemků a pozemků určených k plnění funkcí lesa.

Program Hygiena

Cílem je zajištění veterinárních a hygienických podmínek provozů, zpracovávajících živočišné a rostlinné produkty tak, aby tyto provozny odpovídaly příslušným hygienickým a veterinárním předpisům ČR i EU. V rámci programu jsou podporovány investice pro zlepšení hygieny provozů a pomocných prostor organizací, včetně investic vedoucích k certifikaci systému HACCP.

Program Půda

Cílem je podpořit nákup nestátní zemědělské půdy, včetně trvalých porostů (sadů, vinic, chmelnic) za účelem hospodaření (provozování zemědělské výroby) na této půdě.

c) Program Mládí

Cílem programu je usnadnit zahájení a rozvoj zemědělské výroby na bázi rodinných subjektů pro mladé podnikatele a mladé rodiny do 40 let. Podpora se poskytuje na financování Investičních programů za podmínky zahájení či rozvoje zemědělské výroby v rámci rodinného subjektu (např. farem).

d) Podpora pojištění

Účelem podpory je zpřístupnění pojistné ochrany širokému okruhu zemědělců a tím dosažení vyššího zajištění podnikatelských aktivit proti nepředvídatelným škodám a částečná kompenzace pojistného, vynaloženého na pojištění plodin. Podpora ve výši 30 % ze zaplaceného pojistného bude poskytnuta pěstiteli, který na své jméno sjednal smluvní pojištění plodin (za plodiny se nepovažují lesní porosty a lesní školky), kterým se rozumí: krupobití, požár, vichřice, povodně nebo záplavy, sesuv půdy, vyzimování, mráz.

III) Jednotná platba na plochu zemědělské půdy (SAPS)

V roce 2005 je žadatelem fyzická nebo právnická osoba, obhospodařující zemědělskou půdu, která je na žadatele vedena v evidenci využití zemědělské půdy podle uživatelských vztahů (tzv. LPIS) podle § 3a a 3b zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství. Žadatel je povinen splnit podmínky stanovené **nařízením vlády č. 144/2005 Sb.** a příslušnými evropskými nařízeními (bližší informace o příslušných evropských nařízeních je možné nalézt v Příručce pro žadatele na SAPS, Top-Up a LFA). V rámci jednotné platby na plochu lze žádat o poskytnutí finanční podpory na ornou půdu, travní porost, vinice, chmelnice, ovocný sad či jinou kulturu, která je vedená v evidenci půdy podle uživatelských vztahů. Podmínkou pro obdržení podpory je dodržení minimální výměry, která činí 1 ha zemědělské půdy (včetně), a to podle údajů uvedených v LPIS. Dále tato zemědělská půda musí být na žadatele vedena v LPIS od 1. 5. do 31. 8. kalendářního roku, ve kterém žádá o podporu, a po toto období zemědělsky obhospodařována v souladu s dobrými zemědělskými a environmentálními podmínkami.

► ► V roce 2004 činila sazba na ornou půdu 1 479 Kč/ha a na zemědělskou půdu 1 830 Kč/ha.

IV) Operační programy

a) Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství

- opatření „Investice do zemědělského majetku“. Tyto investice jsou změřeny na pořízení strojů pro zemědělskou výrobu (tj. zejména traktorů, strojů a zařízení pro setí, ochranu rostlin, hnojení, sklizeň a posklizňové úpravy), dále též na rekonstrukci a modernizaci skladovacích kapacit pro ovoce a zeleninu a k zavádění hygienických standardů při jejich skladování.

b) Horizontální plán rozvoje venkova (HRDP)

- Předčasné ukončení zemědělské činnosti (nařízení vlády č. 69/2005 Sb.)
- Méně příznivé oblasti a oblasti s ekologickými omezeními (nařízení vlády č. 241/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů)
- Agroenvironmentální opatření (nařízení vlády č. 242/2004 Sb., o podmínkách provádění opatření na podporu rozvoje mimoprodukčních funkcí zemědělství spočívajících v ochraně složek životního prostředí, ve znění zák. č. 542/2004 Sb. a 119/2005 Sb.)
 - agroenvironmentální opatření:
12 235 Kč/ha, jde-li o pěstování vinic, ovocných sadů nebo chmelnic v rámci ekologického zemědělství,
 - podopatření integrované systémy pěstování ovoce:
3 940 Kč/ha ovocného sadu (používání povolených prostředků na ochranu rostlin, zajištění rozboru ovoce a půdy, atd.).

5. Státní zemědělský a intervenční fond – opatření v rámci Společné organizace trhu (SOT)

Výkonným orgánem pro sektor ovoce a zeleniny v ČR je SZIF (zákon č. 256/2000 Sb., v platném znění). Provádí veškeré úkony, spojené s oběhem finančních prostředků vázaných na rozhodovací proces, týkající se finančního vztahu producentů s institucemi EU, včetně všech intervenčních opatření sektoru ovoce a zeleniny. Informace lze získat na následujících webových stránkách: <http://www.szif.cz>

a) Registrace předběžně uznaných skupin producentů, organizací producentů a sdružení organizací producentů; poskytování finančních podpor pro pěstitele ovoce a zeleniny

Finanční prostředky může SZIF vyplácet pouze registrovaným (uznaným) organizacím producentů (OP) nebo sdružením organizací producentů (SOP), případně předběžně uznaným skupinám producentů, které předložily žádosti o uznání nebo předběžné uznání. OP/SOP a skupiny producentů ovoce a zeleniny musí být registrované nebo předběžně registrované na základě NR č. 2200/96 a NK č. 1432/2003. Podmínky pro vyplacení podpor jsou stanoveny články 15 a 16 NR (ES) č. 2200/96 a v NK (ES) č. 1433/2003.

- Po vstupu ČR do EU došlo k automatické přeregistraci existujících registrovaných odbytových organizací ovoce a zeleniny na organizace producentů. Tato změna se týkala osmi subjektů, které získaly časově omezenou registraci do konce roku 2005. V současné době na území ČR funguje 7 organizací producentů, neboť v jednom případě došlo k odebrání registrace. Jsou to: CZ FRUIT, odbytové družstvo, Praha; OZC Polabí a.s., Semice; Odbytové družstvo LITOZEL, Bohušovice n. Ohří; Jihomoravská zelenina, družstvo, Velké Bílovice; Odbytové družstvo EKO-ODBYT, Slaný; JIHOFRUKT, družstvo, Velké Bílovice; Zelinářské centrum Polabí a.s., Přešov n. Labem.

Podmínkou čerpání evropských dotací je naplňování schváleného operačního programu. Tyto programy jsou předkládány OP na období 3 – 5 let, nicméně NK č. 686/2004 bylo

umožněno organizacím producentů v nových členských zemích předložit zkrácený operační program na dobu 1,5 roku.

Podpora činí max. do výše 8,2 % obchodovatelné produkce (obratu) v referenčním období. Podmínkou vyplacení podpory je, že do Operačního programu přispívá stejným podílem organizace producentů a SZIF. Operační program předložilo pouze 7 organizací. Vzhledem k vývoji na trhu se nepodařilo dva tyto programy realizovat. Zbývajících pět organizací producentů zaměřilo své programy zejména na tato opatření:

- pořízení velkoobjemových beden na skladování ovoce a zeleniny
 - certifikáty kvality
 - poradenství
 - marketing a reklama
 - strojní vybavení
- **V roce 2004** byl celkový objem schválných operačních programů 48 895 000 Kč. Na tyto programy bylo možno čerpat podporu ve výši 24 447 500 Kč. Skutečně bylo čerpáno 19 438 902 Kč.
 - **Pro rok 2005** byl celkový objem schválených operačních programů 50 490 000 Kč se stropem podpory 25 245 500 Kč. K 31. 8. 2005 bylo vyčerpáno prostřednictvím částečných plateb 10 183 329 Kč. Dá se očekávat, že se celkový objem vyplacených prostředků bude pohybovat na úrovni předchozího roku.
- Kromě organizací producentů fungují v ČR i 4 předběžně uznané skupiny producentů s plánem k dosažení uznání (Družstvo producentů rajčat, Podivín; Východočeská zelenina – družstvo producentů zeleniny, Synkov – Slemen; EB Fruit – odbytové družstvo ovocnářů, Holovousy; ZN FRUIT, družstvo, Hodonice). Jedná se o právnické osoby usilující o získání registrace jako organizace producentů, které ještě nesplňují všechna kritéria stanovená pro OP. V této formě může skupina fungovat a pobírat podporu po dobu maximálně 5 let. Podpora je stanovena na základě objemu obchodovatelné produkce následujícím způsobem:
- a) pro první rok 5 %, pro druhý rok 5 %, pro třetí rok 4 %, pro čtvrtý rok 3 % a pro pátý rok 2 % z hodnoty obchodovatelné produkce až do max. výše 1 mil. EUR, (tj. cca 30 mil. Kč),
 - b) pro první rok 2,5 %, pro druhý rok 2,5 %, pro třetí rok 2 %, pro čtvrtý rok 1,5 % a pro pátý 1,5 % z hodnoty obchodovatelné produkce přesahující 1 mil. EUR, (tj. nad cca 30 mil. Kč).
- Pro každou skupinu producentů je podpora omezena ve výši:
- 100 000 EUR pro první rok
 - 100 000 EUR pro druhý rok
 - 80 000 EUR pro třetí rok
 - 60 000 EUR pro čtvrtý rok
 - 50 000 EUR pro pátý rok
- Tyto prostředky nejsou vázány na operační program a není zde nutný 50% podíl členů na financování jednotlivých opatření. Pokud však skupina nedosáhne během stanovené lhůty pěti let podmínky pro uznání jako OP, je požadováno vrácení části nebo celé poskytnuté podpory.
- V tomto režimu bylo k 31. 8. 2005 vyplaceno 765 219 Kč. Do konce roku 2005 se dá očekávat, že dojde k vyplacení 2,5 mil. Kč.

b) Stahování zboží z trhu

Základním úkolem registrovaných OP je odbyt produkce svých členů. Další funkcí je jejich zodpovědnost za stahování nadbytečného ovoce a zeleniny z trhu a za jeho případné charitativní využití nebo za jeho ekologicky přijatelné zničení. OP mohou dělat tuto službu nejen pro své členy, ale také za úplatu pro neorganizované ovocnáře a zelináře.

Paušální sazba je stanovena v NK (ES) č. 103/2003 a týká se meruněk, broskví, nektarinek, hrušek konzumních a jablek konzumních.

c) Vydávání licencí pro čerstvé ovoce a zeleninu

Při dovozu čerstvého ovoce a zeleniny ze třetích zemí není zapotřebí dovozní licence. Vývoz čerstvého ovoce a zeleniny podléhá předložení licence pouze tehdy, chce-li vývozce nárokovat příslušnou vývozní subvenci.

Dovoz čerstvých banánů ze třetích zemí do EU podléhá předložení dovozní licence (licence se předkládá celnímu orgánu při proclení). Banány je možné dovážet v rámci celní kvóty nebo mimo celní kvótu.

V rámci Společenství existuje kvóta na dovoz česneku se sníženým clem. Pro dovoz v rámci této kvóty musí dovozce předložit dovozní licenci.

d) Poskytování finanční podpory na ovoce a zeleninu určené ke zpracování

Podpory v odvětví zpracovaného ovoce a zeleniny jsou určeny producentům ES, kteří dodávají rajčata, broskve nebo hrušky ke zpracování na určité výrobky, uvedené v příloze I NR č. 2201/96. Tento systém podpor byl ustanoven jako opatření ve prospěch výrobků ze zpracovaného ovoce a zeleniny, jež mají zvláštní význam v některých oblastech či regionech ES a které jsou vystaveny zvýšené konkurenci třetích zemí. Jednou z podmínek pro získání podpory je členství v registrované OP, prostřednictvím které se uskutečňují veškeré obchodní a finanční transakce. OP musí uzavřít smlouvu o zpracování s rovněž registrovaným zpracovatelem.

V ČR je dosud registrován jeden zpracovatel broskví, avšak podpora nebyla zatím čerpána.

f) Vydávání licencí pro výrobky ze zpracovaného ovoce a zeleniny

Při dovozu zpracovaného ovoce a zeleniny ze třetích zemí není zapotřebí dovozní licence. Vývoz podléhá předložení licence pouze tehdy, chce-li vývozce nárokovat příslušnou vývozní subvenci (licence se předkládá celnímu orgánu při proclení).

V rámci Společenství existuje kvóta na dovoz konzervovaných hub a konzervovaných mandarinek se sníženým clem. Pro dovoz v rámci kvóty musí dovozce předložit dovozní licenci.

g) Vývozní subvence pro ovoce a zeleninu a pro výrobky ze zpracovaného ovoce a zeleniny

Protože ceny zemědělských výrobků v mnoha společných organizacích trhu (SOT) jsou v EU v důsledku různých vlivů (např. vyšších výrobních nákladů, určitých regulačních opatření apod.) vyšší, než jsou ceny srovnatelných výrobků na světovém trhu, jsou vývozcům (držitelům vývozní licence) vypláceny vývozní subvence (náhrady) k zajištění konkurenceschopnosti výrobků Společenství na světovém trhu.

O vývozní subvence se musí požádat v zemi, ve které se podává vývozní prohlášení, a to i v případě, že je vývozní licence vydána v jiném členském státě.

Hlavní nařízení ES o společné organizaci trhu ovoce a zeleniny

<u>Registrace organizace producentů a sdružení organizací producentů, stahování nadprodukce z trhu</u> - Nařízení Rady (ES) č. 2200/1996 - Nařízení Komise (ES) č. 1432/2003 - Nařízení Komise (ES) č. 103/2004	<u>Záruky pro čerstvé ovoce a zeleninu</u> - Nařízení Komise (ES) č. 2220/1985 - Nařízení Komise (ES) č. 800/1999 - Nařízení Komise (ES) č. 565/2000 - Nařízení Komise (ES) č. 1961/2001 - Nařízení Komise (ES) č. 1291/2000 - Nařízení Komise (ES) č. 1433/2003
<u>Poskytování dočasných finančních podpor pěstitelům ovoce a zeleniny</u> - Nařízení Rady (ES) č. 2200/1996 - Nařízení Komise (ES) č. 1433/2003 - Nařízení Komise (ES) č. 1943/2003 - Nařízení Komise (ES) č. 686/2004	<u>Dovozní licence pro banány</u> - Nařízení Rady (ES) č. 404/1993 - Nařízení Komise (ES) č. 896/2001 - Nařízení Komise (ES) č. 1291/2000

Tabulka pokračuje

<u>Licence pro čerstvé ovoce a zeleninu</u> - Nařízení Rady (ES) č. 2200/1996 - Nařízení Komise (ES) č. 1291/2000 - Nařízení Komise (ES) č. 1961/2001 - Nařízení Komise (ES) č. 565/2002	<u>Pro sektor zpracovaného ovoce a zeleniny:</u> Nařízení Rady (ES) č. 2201/1996 Nařízení Komise (ES) č. 1535/2003
<u>Vývozní subvence pro čerstvé ovoce a zeleninu</u> - Nařízení Rady (ES) č. 2200/1996 - Nařízení Komise (ES) č. 565/1980 - Nařízení Rady (ES) č. 386/1990 - Nařízení Komise (ES) č. 800/1999 - Nařízení Komise (ES) č. 2090/2002	<u>Kontrolní systém ovoce a zeleniny</u> Nařízení Rady (ES) č. 148/2001 Nařízení Komise (ES) č. 408/2003

6. Legislativa ČR vztahující se ke komoditě ovoce

Následující přehled právních předpisů zahrnuje výběr právních předpisů, týkajících se komodity ovoce:

Zákon č. 456/2004 Sb., úplné znění zákona 110/1997 Sb., o potravinách

- prováděcí vyhlášky:
 - 113/2005 Sb., o způsobu označování potravin a tabákových výrobků,
 - 68/2005 Sb., kterou se mění vyhl. č. 158/2004 Sb., o stanovení max. přípustného množství reziduí jednotlivých druhů pesticidů v potravinách a potravinových surovinách,
 - 650/2004 Sb., kterou se mění vyhl. č. 157/2003 Sb., o stanovení požadavků pro čerstvé ovoce a zeleninu, zpracované ovoce a zeleninu, suché skořápkové plody, houby, brambory a výrobky z nich, jakož i další způsoby jejich označování,
 - 611/2004 Sb., kterou se mění vyhl. 211/2004 Sb., o metodách zkoušení a způsobu odběru a přípravy kontrolních vzorků,
 - 447/2004 Sb., o požadavcích na množství a druhy látek určených k aromatizaci potravin, podmínky jejich použití, požadavky na jejich zdravotní nezávadnost,
 - 446/2004 Sb., o požadavcích na doplňky stravy a na obohacování potravin potravními doplňky,
 - 320/2004 Sb., kterou se mění vyhl. 212/2004 Sb., o stanovení zásob a způsobu jejich ohlašování SZPI,
 - 304/2004 Sb., o stanovení druhů a podmínek použití přídatných a pomocných látek při výrobě potravin (změna vyhl. č. 1582/2005 Sb. od 1. 5. 2005),
 - 305/2004 Sb., o stanovení druhů kontaminujících a toxikologicky významných látkách a jejich množství v potravinách,
 - 289/2004 Sb., kterou se mění vyhl. 335/1997 Sb., pro nealkoholické nápoje a koncentráty k přípravě nealkoholických nápojů, ovocná vína, ostatní vína apod.,
 - 161/2004 Sb., kterou se mění vyhl. 147/1997 Sb., o způsobu stanovení kritických bodů v technologii výroby, ve znění vyhl. 196/2002,
 - 54/2004 Sb., o potravinách určených pro zvláštní výživu a o způsobu jejich použití.

Zákon č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči

- prováděcí vyhlášky:
 - 247/2005 Sb., kterou se mění vyhl. 330/2004 Sb., o opatřeních proti zavlékání a rozšiřování škodlivých organismů rostlin a rostlinných produktů, ve znění vyhl. 662/2004 Sb.,
 - 334/2004 Sb., o mechanizačních prostředcích na ochranu rostlin,
 - 333/2004 Sb., o odborné způsobilosti na úseku rostlinolékařské péče,
 - 329/2004 Sb., o přípravcích a dalších prostředcích na ochranu rostlin,
 - 328/2004 Sb., o evidenci výskytu a hubení škodlivých organismů ve skladech rostlinných produktů a o způsobu zjišťování a regulace jejich výskytu v zemědělských veřejných skladech a skladech SZIF.

Zákon č. 408/2000 Sb., o ochraně práv k odrůdám rostlin, ve znění pozdějších předpisů (změny zákony č. 147/2002 Sb., 149/2002 Sb., 219/2003 Sb.).

Zákon č. 219/2003 Sb., o uvádění do oběhu osiva a sadby pěstovaných rostlin

- prováděcí vyhlášky:

40/2005 Sb., kterou se mění vyhl. 175/2004 Sb., o podrobnostech o uvádění do oběhu osiva a sadby,

206/2004 Sb., stanoví požadavky na odběr vzorků, postupy a metody zkoušení osiva a sadby,

147/2004 Sb., o stanovení podrobností o množitelských porostech a rozmnožovacím materiálu chmele, révy, ovocných a okrasných druhů a jeho uvádění do oběhu.

Zákon č. 106/2005 Sb., úplné znění zákona č. 185/2001 Sb. o odpadech

- prováděcí vyhlášky:

383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady (změna vyhl. č. 41/2005 Sb., od 1. 2. 2005, č. 294/2005 Sb., od 5. 8. 2005),

382/2001 Sb., o podmínkách použití upravených kalů na zemědělské půdě (změna vyhl. č. 504/2004 Sb., od 1. 10. 2004),

381/2001 Sb., o stanovení Katalogu odpadů, Seznamu nebezpečných odpadů (změna vyhl. č. 503/2004 Sb., od 1. 10. 2004),

376/2001 Sb., o hodnocení nebezpečných vlastností odpadů (změna vyhl. č. 502/2004 Sb., od 1. 10. 2004).

Zákon č. 461/2004 Sb., úplné znění zákona č. 156/1998 Sb., zákon o hnojivech, pomocných půdních látkách, pomocných rostlinných přípravcích a substrátech a o agrochemickém zkoušení zemědělských půd, ve znění pozdějších předpisů (č. 317/2004 Sb.)

- prováděcí vyhlášky:

474/2000 Sb., o stanovení požadavků na hnojiva ve znění vyhl. č. 401/2004 Sb., č. 209/2005,

274/1998 Sb., o skladování a způsobu používání hnojiv, ve znění vyhl. č. 399/2004 Sb., č. 476/2000 Sb., 473/2002 Sb.,

275/1998 Sb., o agrochemickém zkoušení zemědělských půd a zjišťování půdních vlastností lesních pozemků ve znění vyhl. č. 477/2000 Sb., č. 400/2004 Sb.

273/1998 Sb., o odběrech a chemických rozbořech vzorků hnojiv ve znění vyhl. č. 475/2000 Sb.

Zákon č. 477/2001 Sb., o obalech, ve znění pozdějších předpisů (č. 274/2003 Sb., 94/2004 Sb., 237/2004 Sb., 257/2004 Sb.)

- prováděcí vyhlášky:

641/2004 Sb., o rozsahu a způsobu vedení evidence obalů a ohlašování údajů z této evidence,

115/2002 Sb., o podrobnostech nakládání s obaly,

116/2002 Sb., o způsobu označování vratných zálohovaných obalů.

Zákon č. 254/2001 Sb., zákon o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů (změny zákony č. 76/2002 Sb., 320/2002 Sb., 274/2003 Sb., 20/2004 Sb.), a jeho prováděcí předpisy.

Nářízení vlády č. 242/2004 Sb., o podmínkách provádění opatření na podporu rozvoje mimoprodukčních funkcí zemědělství, spočívajících v ochraně složek životního prostředí (o provádění agroenvironmentálních opatření), ve znění zák. č. 542/2004 Sb. a 119/2005 Sb.

Nářízení vlády č. 247/2004 Sb., o provádění některých opatření společných organizací trhu s ovocem a zeleninou a s výrobky zpracovanými z ovoce a zeleniny.

Nařízení vlády č. 655/2004 Sb., o stanovení podmínek pro zařazení skupin výrobců, zajišťujících společný odbyt vybraných zemědělských komodit, do programu zakládání skupin výrobců a o stanovení podmínek pro poskytování dotace k podpoře jejich činností.

Vyhláška č. 570/2004 Sb., kterou se mění vyhláška č. 4563/2002 Sb., kterou se stanoví seznam katastrálních území s přiřazenými průměrnými základními cenami zemědělských pozemků ve znění vyhlášky č. 387/2003 Sb.

Nařízení vlády č. 69/2005 Sb., o stanovení podmínek pro poskytování dotace v souvislosti s předčasným ukončením provozování zemědělské činnosti zemědělského podnikatele. Účinnost od 7. 3. 2005.

Nařízení vlády č. 99/2005 Sb., kterým se mění NV č. 181/2004 Sb., o stanovení bližších podmínek provádění společných organizací trhu, pokud jde o systém poskytování subvencí při vývozu pro zemědělské výrobky a zpracované zemědělské výrobky. Účinnost od 28. 2. 2005.

Nařízení vlády č. 100/2005 Sb., kterým se mění NV č. 140/2000 Sb., kterým se stanoví seznam oborů živností volných ve znění pozdějších předpisů, a NV č. 469/2000 Sb., kterým se stanoví obsahové náplně jednotlivých živností ve znění NV č. 491/2004 Sb. Účinnost od 1. 4. 2005.

Nařízení vlády č. 144/2005 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování jednotné platby na plochu zemědělské půdy pro kalendářní roky 2005 a 2006. Účinnost od 20. 4. 2005 do 1. 7. 2007.

Vyhláška č. 200/2005 Sb., kterou se mění vyhláška č. 199/2004 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení celního zákona a kterou se zrušují některé vyhlášky upravující osvobození od dovozního cla a nepreferenční původ zboží. Účinnost od 1. 7. 2005.

7. Kontrola jakosti

a) Výsledky kontroly jakosti a zdravotní nezávadnosti čerstvého ovoce v roce 2004

V roce 2004 bylo inspektory SZPI zkontrolováno celkem 2 061 šarží čerstvého ovoce, tj. téměř o 8 % méně než v předchozím roce. Požadavkům právních předpisů nevyhovělo 470 šarží, tj. 23 %. Nejvíce závad bylo zjištěno u skupin skořápkové, bobulové a citrusové ovoce. Z porovnání výsledků kontroly jakosti ovoce vyplývá, že podíl nevyhovujících šarží ovoce původem z ostatních zemí činil 25 % v porovnání se 17 % ovoce původem z ČR.

Nejvíce závad při kontrolách bylo zjišťováno v maloobchodech, kde počet nevyhovujících šarží dosáhl 28 % (stejně jako v roce 2003 – v roce 2001 to bylo 21,5 %, v roce 2002 vzrostl na 26,2 %). Naopak u velkoobchodů se počet nevyhovujících dávek v porovnání s předchozím rokem snížil.

Počet kontrolovaných šarží ovoce v roce 2004

Původ ovoce	Výroba		Maloobchod		Velkoobchod		Ostatní		Celkem	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
ČR	39	5	476	22	119	2	1	0	635	17
Jiný než ČR	7	14	1 139	31	270	4	10	0	1 426	25
Celkem	46	7	1 615	28	389	4	11	0	2 061	23

Pramen: SZPI

V období od 24. 9. – 13. 10. 2004 byla provedena mimořádná kontrola vybraných komodit bez ohledu na zemi původu produktů, která proběhla ve všech regionech a krajích ČR. Jednou z vybraných komodit byla jablka, kdy bylo zkontrolováno celkem 300 šarží v množství 151,5 t. Jako nevyhovující požadavkům příslušných předpisů bylo zjištěno celkem 281,5 kg (169 kg z ČR, 100 kg z Itálie,

12,5 kg z Polska), kdy nejvíce závad bylo v prodeji plodů nahnilých a otlačených, plodů s vadami zasahujícími hluboko do dužniny a zjištěné plísní viditelné prostým okem.

Z celkového počtu vzorků odebraných do laboratoře (tj. 266) k analýzám cizorodých látek nevyhověly v roce 2004 právním předpisům dva vzorky: pomeranče ze Španělska (nadmítání nález chlorpyrifosu) a jahody ze Španělska (nadmítání nález dithiokarbamátů).

b) Výsledky kontroly jakosti a zdravotní nezávadnosti ovoce v I. pololetí roku 2005

V I. pololetí roku 2005 bylo kontrolováno celkem 1 423 šarží čerstvého ovoce (tj. o 33 % více než v I. pololetí roku 2004). Nejvíce závad bylo zjišťováno v maloobchodech, kde příčinou je zejména nevhodné skladování, manipulace a nedostatečně třídění, jak při přejímce zboží určeného k prodeji nebo k dalšímu skladování, která by měla být základem a prvním krokem k zajištění prodeje ovoce a zeleniny v odpovídající kvalitě.

Počet kontrolovaných šarží ovoce v I. pololetí 2005

Původ ovoce	Výroba		Maloobchod		Velkoobchod		Ostatní		Celkem	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
ČR	4	0,0	262	30,2	46	0,0	14	0,0	326	24,4
Jiný než ČR	4	25,0	819	33,1	271	2,1	3	33,3	1 097	25,9
Celkem	8	14,3	1 081	32,4	317	1,7	17	5,8	1 423	25,6

Pramen: SZPI

Dalším a neméně důležitým krokem je průběžná kontrola zboží během prodeje a jeho případné přetřídění a zařazení do správné třídy jakosti, která odpovídá momentálnímu stavu produktu, což také v mnoha případech není v souladu s příslušnými předpisy.

Nejčastěji bylo konstatováno porušení analytických znaků, dodržování požadované velikosti a hmotnosti, a to u jednotlivých plodů a také u spotřebitelských balení, a dále výskyt plísně a hniloby. Naopak došlo k mírnému zlepšení a snížení zjištěných nedostatků ve znaku – označování údajů, které jsou povinné, a to jak u produktů balených tak nebalených.

Výsledky rozborů ovoce z laboratoří a z hodnocení na místě v I. pololetí 2005

Počet vzorků									
analytika		mikrobiologie		cizorodé látky		senzorika		značení	
celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
119	21,0	422	22,3	108	1,8	1 126	20,2	737	13,3

Pramen: SZPI

c) Výsledky kontroly zdravotní nezávadnosti a jakosti zpracovaného ovoce v roce 2004

V roce 2004 bylo inspektory SZPI zkontrolováno celkem 332 vzorků (tj. téměř o 32 % více než v předchozím roce). Z toho jako nevyhovující bylo vyhodnoceno 60 vzorků (27 tuzemských). Z hlediska jednotlivých skupin náležela v uvedeném období k nejproblematictější skupině sušeného a proslazeného ovoce.

Porovnáním zdravotní nezávadnosti, jakosti a označování u kontrolovaných vzorků lze konstatovat, že četnost závad byla, stejně jako v předchozím roce, nejvyšší ve velkoobchodní síti.

Počet kontrolovaných vzorků zpracovaného ovoce za rok 2004

Původ zboží	Výroba		Velkoobchod		Maloobchod		Jiné*		Celkem	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
ČR	39	20,5	9	11,1	117	15,4	0	0,0	165	16,4
Jiný než ČR	16	12,5	33	30,3	104	13,5	14	50,0	167	19,8
Celkem	55	18,2	42	26,2	221	14,5	14	50,0	332	18,1

Pramen: SZPI

Poznámka: * restaurace, přeprava, suroviny

Kontrola zpracovaného ovoce byla zaměřena zejména na kontrolu chemických požadavků na zdravotní nezávadnost dle vyhlášek č. 152/2005 Sb., 305/2004 Sb. a 446/2004 Sb. Z hlediska přídavných látek patřily k problémovým komoditám především sušené a proslazené ovoce, u kterých bylo častým nedostatkem překročení nejvyššího přípustného množství pro oxid siřičitý (6 vzorků proslazeného ovoce z Thajska, sušené sířené meruňky z Turecka, sušené hrušky z Číny). Ve znaku obsah oxidu siřičitého nevyhovělo celkem 8 vzorků. U dvou vzorků sušených fíků z Turecka bylo zjištěno překročení limitu pro sumu aflatoxinů.

Chemickým požadavkům ve znaku kyselina benzoová a kyselina sorbová nevyhovělo celkem 8 džemů z Řecka a 2 džemy neznámého původu. U jednoho výrobku sušených švestek z USA byla zjištěna přítomnost kyseliny benzoové, kterou nesmí tento výrobek obsahovat. Další vzorek sušených švestek z USA byl vyhodnocen jako nevyhovující pro překročení nejvyššího přípustného množství pro kyselinu sorbovou.

Z hlediska mikrobiologických požadavků byla zjištěna plíseň viditelná pouhým okem u sušených rozinek z Turecka.

Nesplnění jakostních požadavků spočívalo ve zjištění nižší refraktometrické sušiny u sušených broskví z Číny a u jednoho tuzemského jahodového džemu. Nesplnění minimálního podílu ovocné složky bylo zjištěno u 9 džemů, z toho 8 vzorků z Řecka a jeden vzorek z Maďarska.

Při senzorickém hodnocení byla zjištěna neodpovídající vůně a chuť u dvou výrobků z Turecka (sušené fíky). U dvou výrobků (sušené datle z Tuniska) byla zjištěna přítomnost živých škůdců.

Mezi nedostatky z hlediska označování patřilo neuvedení přídatné látky na obale, kterou daný výrobek obsahoval. Tomuto požadavku nevyhověl jahodový kompot z Číny a dva vzorky džemů jahodového a malinového z Řecka, kde byla zjištěna přítomnost syntetického barviva Ponceau 4A, ale na obale tato přídatná látka nebyla deklarována. Rovněž u několika výrobků z tuzemska (směs sušeného a proslazeného ovoce) nebyla deklarována přítomnost přídatné látky ve výrobku (syntetická barviva).

Jako nevyhovující byla hodnocena šípková marmeláda z Německa, u které bylo zjištěno nižší množství vitamínu C (jako kyselina askorbová), než jaké bylo označeno na obale.

Nedostatečně označená (chyběly povinné údaje – datum použitelnosti nebo doba minimální trvanlivosti) byla směs sušených rozinek, datlí a meruňek z Turecka a pomerančová marmeláda z Polska. Mezi další nedostatky z hlediska označování patřilo také neuvedení povinných údajů – výrobce, podmínky skladování a množství ovoce v g na 100 g výrobku. Jako nevyhovující byly vyhodnoceny dva výrobky borůvkových džemů neznámého původu (chyběl doklad o původu). U několika tuzemských džemů nebylo v názvu uvedeno, že se jedná o výrobek vícesložkový. Čtyři džemy z Řecka nevyhověly označování – ve složení chybělo uvedení konkrétního druhu ovoce, u přídatných látek nebyl uveden název kategorie, do kterých přídatná látka patří. Absence údajů v českém jazyce byla zjištěna u směsi kandovaného ovoce z Německa.

Z dalších zjištěných nedostatků stojí za zmínku nedodržení podmínek skladování (zejména nevhodná skladovací teplota) u zmrazených švestek. U několika výrobků byl zjištěn nevyhovující obal – znečištěný, narušený. Jednalo se o sušené fíky z Řecka, sušené meruňky a sušené švestky z USA a meruňkový kompot z Číny.

Výsledky rozborů zpracovaného ovoce z laboratoří a z hodnocení na místě v roce 2004

Ukazatel	Počet vzorků									
	analytika		mikrobiologie		cizorodé látky		senzorika		označování	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
Ovoce	51	21,6	27	3,7	229	11,8	67	19,4	38	42,1

Pramen: SZPI

c) Výsledky kontroly zdravotní nezávadnosti a jakosti zpracovaného ovoce za I. pololetí 2005

V průběhu I. pololetí roku 2005 bylo inspektory SZPI zkontrolováno celkem 253 vzorků (tj. o 56 % více oproti stejnému období roku 2004). Jako nevyhovující bylo vyhodnoceno 49 vzorků. Nejvíce

problematická byla shledána skupina sušeného a proslazeného ovoce. Z hlediska zdravotní nezávadnosti, jakosti a označování lze konstatovat, že četnost závad je nejvyšší v maloobchodní síti.

Počet kontrolovaných vzorků zpracovaného ovoce za I. pololetí 2005

Původ zboží	Výroba		Velkoobchod		Maloobchod		Jiné*		Celkem	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
ČR	58	13,8	11	9,1	91	15,4	0	0,0	160	14,4
Jiný než ČR	9	0,0	16	6,3	68	36,8	0	0,0	93	28,0
Celkem	37	11,9	27	7,4	159	24,5	0	0,0	253	19,4

Pramen: SZPI

Poznámka: * restaurace, přeprava, suroviny

Při kontrole zpracovaného ovoce z hlediska zdravotní nezávadnosti náleželo v uvedeném období k problémovým komoditám zejména proslazené ovoce, u kterého bylo častým nedostatkem překročení nejvyššího přípustného množství pro oxid siřičitý (dva vzorky papaya kostky proslazené z Thajska a proslazené třešně z Číny). Jako nevyhovující z hlediska kontaminujících látek byly vyhodnoceny 3 vzorky sušených rozinek pro překročení přípustné hodnoty pro ochratoxin A. Jednalo se o sušené rozinky z Turecka, Iránu a Uzbekistánu.

Z hlediska mikrobiologických požadavků dle vyhlášky č. 132/2004 Sb., ve znaku plísň nevyhovělo celkem 5 vzorků sušených rozinek z Iránu. Porušení mikrobiologických ukazatelů spočívalo také ve zjištění plísni viditelných pouhým okem u sušených švestek z Chile

Nesplnění jakostních požadavků dle vyhlášky spočívalo ve zjištění nižší nebo vyšší refraktometrické sušiny u dvou džemů z Řecka, jednoho vzorku švestkových povidel z Chorvatska a u jednoho vzorku tuzemských švestkových povidel slazených. Nesplnění minimálního podílu ovocné složky bylo zjištěno celkem u tří výrobků (dva řecké džemy a švestková povidla z Chorvatska).

Při senzorickém hodnocení byla zjištěna neodpovídající vůně a chuť u sušených švestek z Chile. U dvou výrobků sušených datlí z Tuniska byla zjištěna přítomnost živých škůdců.

Mezi nedostatky z hlediska označování patřilo vyšší uvedení hmotnosti pevného podílu na obale tuzemského ostružinového kompotu, než který výrobek obsahoval. Nesprávně označeno bylo celkem 18 výrobků sušeného a proslazeného ovoce, z toho 11 výrobků (proslazený ananas) bylo zcela bez značení.

Výsledky rozborů zpracovaného ovoce z laboratoří a z hodnocení na místě v I. pololetí 2005

Ukazatel	Počet vzorků									
	analytika		mikrobiologie		cizorodé látky		senzorika		označování	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
Ovoce	20	25,0	30	20,0	140	5,0	44	20,5	48	58,3

Pramen: SZPI

SVĚTOVÝ TRH

Světová produkce ovoce

Podle databáze FAOSTAT zaznamenala v roce 2004 celková světová produkce ovoce mírný nárůst v porovnání s rokem 2003 (+2,2 %). Naproti tomu v evropských zemích byl zaznamenán výraznější nárůst produkce ovoce (+7,9 %), a to zejména vlivem výrazného nárůstu sklizně ovoce ve Francii, Itálii a Řecku.

Produkce ovoce ve světě a v Evropě (tis. t)

Druh ovoce	Svět			Evropa		
	2002	2003	2004	2002	2003	2004
Jablka	56 110,7	58 740,2	61 919,1	16 219,6	16 063,4	17 497,3
Hrušky	17 359,5	17 757,2	18 097,5	3 624,6	3 489,6	3 510,7
Kdoule	388,7	381,8	378,2	57,8	50,6	52,5
Třešně	1 746,4	1 909,3	1 875,5	919,6	950,1	895,9
Višně	855,1	1 039,7	1 100,6	653,1	716,6	786,4
Meruňky	2 487,0	2 753,1	2 642,2	820,7	804,2	886,9
Broskve, nektarinky	14 739,0	14 862,2	15 408,5	4 373,0	3 411,1	4 466,2
Švestky, slívy	9 004,1	10 370,9	9 521,3	2 267,2	3 467,9	3 091,6
Ostatní peckové	389,0	381,6	384,5	33,0	34,8	32,3
Banány	67 993,6	70 424,0	71 343,4	446,6	439,3	446,8
Plantejny	32 545,7	32 055,7	32 592,5	0	0	0
Pomeranče	61 723,6	61 068,9	62 814,4	6 041,7	6 103,5	6 123,8
Mandarinky	20 736,1	21 974,8	22 942,2	2 716,1	2 775,1	3 146,8
Citrony	11 862,0	12 483,8	12 338,8	1 569,8	1 716,2	1 598,0
Grapefruity	4 927,9	4 613,7	4 639,5	46,9	55,2	53,8
Ostatní citrusové	5 715,8	5 711,2	5 800,5	46,9	43,1	44,7
Rybíz	645,5	817,5	873,6	640,4	808,3	864,6
Maliny	411,8	427,1	461,7	339,7	358,0	391,7
Angrešt	182,6	188,5	193,7	182,5	188,4	193,7
Borůvky	217,3	245,5	235,5	33,0	41,3	33,2
Brusinky	322,6	354,5	394,4	11,5	19,2	32,6
Jahody	3 200,3	3 309,6	3 491,3	1 247,5	1 202,5	1 339,7
Bobulové ostatní	644,8	667,9	676,1	50,3	54,9	57,0
Hrozn	61 561,1	62 793,6	66 569,8	28 508,3	29 367,8	32 464,9
Fíky	1 102,6	1 091,4	1 084,7	199,1	178,6	175,8
Mango	26 479,5	27 050,3	26 573,6	0	0	0
Avokádo	2 950,4	3 189,6	3 078,1	121,8	89,3	90,1
Ananas	15 010,3	15 702,0	15 288,0	2,0	2,0	2,0
Datle	6 735,1	6 776,0	6 832,6	3,7	3,7	3,7
Tomel	2 464,4	2 511,3	2 472,9	54,2	55,0	55,0
Kešu	1 668,0	1 671,0	1 678,0	0	0	0
Kiwi	1 004,4	992,4	1 059,2	517,6	499,5	502,2
Papája	6 191,5	6 655,2	6 708,5	0	0	0
Plody rohovníku	191,4	182,7	186,6	137,8	126,6	130,6
Tropické ovoce ost.	14 503,9	15 894,8	16 155,6	35,0	35,0	35,0
Ovoce čerstvé ost.	23 824,3	25 260,2	25 465,0	800,2	599,4	568,3
Celkem	477 896,4	492 309,3	503 278,1	72 721,6	73 750,5	79 573,9

Pramen: FAOSTAT Database Results

Poznámka: rok 2004 – předběžné odhady

Produkce jablek

Dovoz jablek ze zemí jižní polokoule dosáhne zřejmě v roce 2005 rekordního objemu 1,8 mil. t, avšak odbytové podmínky se v evropských zemích i v USA v porovnání s rokem 2004 zhoršily. Největšími dodavateli jablek do EU je **Chile, Brazílie a Nový Zéland**, méně již **Argentina a Jižní Afrika**. Zatímco v Argentině, Chile a Austrálii předpokládají v roce 2005 nárůst produkce jablek přibližně o 15 – 25 % oproti předchozímu roku, v Brazílii, Jižní Africe a na Novém Zélandu z důvodu nepříznivého průběhu počasí dojde k výrazné redukci. Na Novém Zélandu bouře se silným krupobitím způsobily značné škody ve většině ovocných sadů. Naproti tomu nedostatek vláhy způsobí výraznou redukci úrody jablek v Jižní Africe.

Ve **Švýcarsku** je odhadována letošní sklizeň jablek ve výši 148 tis. t (což by bylo o 6 % více než vloni), avšak jablek pro zpracování bude mnohem méně. V **balkánských zemích** jsou tendence sklizně nejednotné. Špatné počasí v době květu se projeví na nižší produkci jablek v Srbsku, ale Chorvatsko předpokládá naopak sklizeň dobrou. V Bulharsku bude produkce přibližně stejná jako v roce 2004, naproti tomu v Rumunsku odhadují letos až 50% pokles.

Státy bývalého Sovětského svazu očekávají sklizně jablek vcelku nižší. Na **Ukrajíně** odhadují meziroční pokles o 20 %, **Moldavsko** předpokládá sklídit jen 20 % loňské úrody a **Bělorusko** téměř 50 %. Produkce jablek v **Rusku** se liší podle oblastí. Zatímco ve střední části země se předpokládá normální úroda, na jihu se odhady sklizni jablek pohybují na velmi nízkých úrovních. **Turecko** po loňské slabší sklizni předpokládá v roce 2005 výrazný nárůst. Produkce jablek v **Číně** v roce 2004 dosáhla objemu 23,7 mil. t, čímž se stala nejen největším světovým vývozcem jablečného koncentráту, ale i největším světovým vývozcem konzumních jablek. V roce 2005 se zdejší úroda odhaduje v objemu 24 mil. t jablek.

Produkce ovoce v EU

V zemích EU byla v **roce 2004** produkce ovoce vlivem příznivého průběhu počasí vyšší než v roce 2003, celková sklizeň ovoce v nových členských zemích dosáhla rekordních úrovní. Zvýšila se sklizeň většiny druhů ovoce, což v mnoha případech vedlo k převisu nabídky nad poptávkou. Tato skutečnost však na druhé straně přinesla producentům značné problémy s odbytem. Vzhledem k vysokým výnosům ovoce, zejména pak broskví, nektarinek, jablek, višní a bobulového ovoce, poklesly výkupní ceny (farmářské ceny) téměř ve všech evropských zemích na velmi nízkou úroveň.

Vzhledem ke klimatickým podmínkám je skladba produkce ovoce v nových členských státech velmi odlišná od struktury ovocnářství v zemích EU 15. Podíl jablek na celkové produkci ovoce je zde značně vysoký a činí až 2/3 (zatímco v zemích EU 15 představuje jen 1/3) a dále je mnohem větší podíl ovoce určen pro zpracování. Nejvýznamnějším evropským zpracovatelem ovoce je Polsko.

Všechny nové členské země jsou dovozci čerstvého ovoce. V uplynulých letech byl celkový import ovoce více méně stabilní a každoročně se pohyboval kolem 2,2 mil. t. Většina exportu směřovala z těchto zemí hlavně na východ, přičemž nejvýznamnějším trhem bylo Rusko a balkánské země. Nové členské země jsou také významnými dodavateli čerstvého ovoce a suroviny pro zpracovatelský průmysl do zemí EU 15, hlavně pak Polsko, Maďarsko a ČR.

Plocha ovocných sadů v EU 15 se během posledních pět let snížila o 13 % na 1 082 tis. ha. Plochy omezily všechny státy EU kromě Finska a Irska. Výrazný pokles nastal hlavně u jabloní, hrušní a citroníků. Rozšíření sadů bylo zaznamenáno u jediné skupiny ovoce – malých citrusových plodů (tj. mandarinky, klementinky, limetky a další), a to zejména ve Španělsku.

Největšími producenty ovoce jsou Itálie, Španělsko, Řecko a Francie, kde se nachází 88 % celkové výměry sadů EU. Průměrné stáří sadů se podle jednotlivých druhů liší, nejstarší jsou sady jabloní, hrušní, meruněk a citroníků. Sady jabloní jsou nejmladší v Nizozemsku a Belgii (7,4 roků), nejstarší v Lucembursku (22 roků) a Velké Británii (16,7 roků).

Tržní produkce jablek v EU 15 a EU 25 podle zemí (tis. t)

Země	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005 (odhad)	2005/04
Itálie	2 042	2 165	2 196	2 206	2 172	2 171	1 851	1 995	2 145	+7 %
Francie	2 051	1 750	2 230	2 260	1 938	1 966	1 728	1 708	1 778	+4 %
Německo	765	977	1 036	1 131	922	763	818	945	915	-3 %
Španělsko	821	680	837	683	806	646	680	553	671	+21 %
Velká Británie	152	217	256	195	212	124	156	163	183	+12 %
Nizozemsko	470	507	575	500	475	370	405	435	380	-12 %
Belgie	367	407	534	500	337	349	319	356	325	-8 %
Řecko	274	356	257	288	194	244	165	282	265	-6 %
Portugalsko	286	166	227	206	240	295	280	260	270	+3 %
Dánsko	33	29	32	31	29	25	25	26	26	-1 %
Rakousko	162	128	148	161	156	163	152	147	169	+14 %
Švédsko	20	18	19	23	23	20	-	-	-	-
CELKEM EU-15	7 443	7 400	8 347	8 184	7 504	7 136	6 579	6 869	7 125	+3 %
Česká republika ¹⁾	148	121	143	195	141	163	152	164	119	-27 %
Estonsko	20	9	11	10	15	15	17	-	-	-
Maďarsko	500	482	443	695	605	527	488	668	489	-26 %
Lotyšsko	88	14	70	30	36	50	58	-	-	-
Litva	218	110	110	100	155	120	180	70	130	+86 %
Polsko	2 098	1 687	1 604	2 000	2 484	2 168	2 428	2 522	2 200	-12 %
Slovensko ¹⁾	26	25	21	27	27	27	34	31	29	-6 %
Slovinsko	54	65	56	59	38	42	62	60	57	-5 %
CELKEM	3 152	2 513	2 458	3 116	3 501	3 112	3 419	3 515	3 024	-14 %
CELKEM EU-25	10 595	9 913	10 805	11 300	11 005	10 248	9 998	10 464	10 167	-3 %

Pramen: EUROFEL databank, Brussels

Poznámka: - údaje nejsou k dispozici, ¹⁾ produkce jablek z intenzivních sadů

V roce 2005 se celková produkce jablek v EU 25 odhaduje zhruba na úrovni roku 2004 – zatímco v zemích EU 15 se očekává přibližně 3% nárůst sklizně, v nových členských státech nastane pravděpodobně výrazný pokles.

Chladné počasí roku 2005 negativně ovlivnilo produkci jablek ve většině severních zemí EU. Mrazy na počátku března způsobily v ovocných stromech některých regionů citelné škody, zejména na severu Nizozemska, dále též v Německu a Rakousku. Pozdní jarní mrazy na konci dubna a v květnu postihly hlavně východní část Německa, Polsko, Maďarsko, ČR a také Slovensko.

Přehled o naskladnění jablek v zemích EU 15 (tis. t)

Měsíc/Sezóna	2000/01	2001/02	2002/03	2003/04	2004/05	Rozdíl 2004 – 05/ 2003 – 04
Prosinec	3 421	3 259	3 222	3 078	3 200	+4 %
Leden	2 983	2 853	2 778	2 589	2 878	+11 %
Únor	2 487	2 293	2 292	2 085	2 451	-17 %
Březen	1 959	1 732	1 811	1 615	1 955	+21 %
Duben	1 408	1 297	1 292	1 095	1 452	+32 %
Květen	925	810	847	658	989	+50 %
Červen	450	451	460	368	574	+55 %
Červenec	39	198	184	121		

Pramen: EUROFEL databank, Brussels

V Německu se pro rok 2005 odhaduje mnohem nižší produkce hrušek z důvodu nepříznivého průběhu počasí. Výrazný pokles je odhadován u odrůd Williamsova (-40 % proti roku 2004) a Lucasova (-25 %), mírný pokles u odrůdy Konference. Ve Španělsku se sklizeň hrušek zvýší v porovnání se sklizní roku 2004, která však byla nejhorší za posledních 10 let. Produkce hrušek ve Francii se odhaduje na 230 tis. t, tj. o 8 % méně než činila nadprůměrná sklizeň roku 2004, a o 1 % méně oproti několikaletému průměru. Pozdní jarní mrazy citelně poškodily v Nizozemsku jak sady jabloní tak i hrušní.

Produkce hrušek v nových členských zemích není významná. Významnějším producentem je Polsko, kde však vlivem nepříznivého průběhu počasí sklídí jen cca 65 tis. t hrušek.

Tržní produkce hrušek v EU 15 a EU 25 podle zemí (tis. t)

Země	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005 (odhad)	2005/04
Itálie	659	1 115	784	876	793	948	831	-	-	-
Francie	234	246	288	259	254	237	191	248	230	-7 %
Německo	37	55	54	65	47	64	49	61	43	-29 %
Španělsko	577	563	682	597	660	603	612	521	573	+9 %
Velká Británie	25	25	18	34	33	35	35	34	27	-21 %
Nizozemsko	145	140	135	195	70	180	170	225	200	-11 %
Belgie	130	151	165	180	89	173	176	231	212	-8 %
Řecko	41	67	62	53	47	39	32	54	56	+3 %
Portugalsko	174	20	140	94	135	102	80	163	144	-11 %
Švédsko	1	1	2	2	1	1	-	-	-	-
Dánsko	6	5	4	6	6	5	4	5	5	0
CELKEM EU-15	2 029	2 388	2 334	2 361	2 135	2 387	2 180	1 542	1 489	-3 %
Česká republika ¹⁾	1	2	2	3	2	2	2	2	2	0
Polsko	42	83	67	82	77	90	77	87	65	-25 %
Slovensko ¹⁾	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-21 %
Slovinsko	3	6	5	5			6	-	-	-
CELKEM	46	91	73	90	79	92	85	89	67	-24 %
CELKEM EU-25	2 075	2 479	2 407	2 451	2 214	2 479	2 265	1 631	1 557	-4 %

Pramen: EUROFEL databank, Brussels

Poznámka: - údaje nejsou k dispozici, ¹⁾ produkce hrušek z intenzivních sadů

Produkce broskví a nektarinek

Podle červnových odhadů bude v roce 2005 celková produkce broskví a nektarinek v EU o 2 % vyšší než v roce 2004. Výjimku představuje Řecko, kde je odhadován výrazný pokles nejen sklizně broskví, ale i většiny druhů ovoce. Bouře s krupobitím v Řecku (zejména v severní Makedonii) způsobily ztrátu kolem 100 tis. t broskví a nektarinek. V Itálii se očekává vlivem dlouhodobého sucha opětovný pokles produkce tohoto ovoce cca o 6 % (1,6 mil. t). K největšímu poklesu dojde zejména v pěstitelských regionech na severu země.

Ve Španělsku se očekává z důvodu dlouhotrvajícího sucha celkově nižší sklizeň v objemu 1,2 mil. t, i když je v porovnání s velmi slabou úrodou v roce 2004 vyšší. Produkce meruněk se očekává přibližně na stejné úrovni jako v roce 2004, tj. kolem 105 tis. t.

Ve Francii odhady hovoří o 5% nárůstu produkce broskví a nektarinek. Sklizeň meruněk, u kterých došlo k poklesu výměry sadů o 3 % na 14,8 tis. ha, bude zřejmě až o 7 % vyšší v objemu 175,9 tis. t.

Produkce broskví a nektarinek v zemích jižní Evropy (tis. t)

Země	2002	2003	2004	2005 (odhad)	2005/2004
Řecko celkem	652	132	906	813	-10 %
- broskve konzumní	212	45	254	228	-10 %
- broskve na zpracování	360	75	550	495	-10 %
- nektarinky	80	12	102	90	-12 %
Španělsko celkem	1 296	1 227	913	1 158	+27 %
- broskve konzumní	261	286	196	246	+25 %
- broskve na zpracování	643	570	458	569	+24 %
- nektarinky	392	371	258	343	+33 %
Francie celkem	454	349	396	414	+5 %
- broskve konzumní	263	193	219	229	+4 %
- broskve na zpracování	6	6	7	7	-
- nektarinky	184	149	169	178	+5 %
Itálie celkem	1 800	1 353	1 740	1 630	-6 %
- broskve konzumní	913	690	787	777	-1 %
- broskve na zpracování	154	118	132	144	+9 %
- nektarinky	733	544	821	709	-14 %
Celkem	4 203	3 061	3 955	4 015	+2 %
- broskve konzumní	1 649	1 215	1 456	1 479	+2 %
- broskve na zpracování	1 163	770	1 147	1 215	+6 %
- nektarinky	1 390	1 076	1 351	1 320	-2 %

Pramen: EUROPECH, Fruit and Vegetable Markets

Produkce třešní a višní

V roce 2005 s očekává vyšší produkce třešní ve většině zemí jižní Evropy než v předchozím roce. Ve Španělsku se očekává sklizeň kolem 92,1 tis. t, tj. až 50% nárůst oproti předchozímu roku. Ve Francii se odhaduje úroda kolem 78,8 tis. t (tj. o 34 % více). Výměra sadů třešní je zde stabilní a činí 12 200 ha. Hlavními pěstitelskými regiony jsou PACA (Provence-Alpes-Côte d'Azur), kde je 3 900 ha třešňových sadů, a Rhône-Alpes s 3 800 ha. Vyšší produkce třešní se odhaduje i v Itálii, kde klimatické podmínky během kvetení byly optimální, velikost plodů je však menší.

Naproti tomu z důvodu pozdních jarních mrazů odhadují v Německu pokles sklizně třešní až o 35 % v objemu 78 tis. t. Ve srovnání s dlouholetým průměrem by to znamenalo propad o pětinu a tedy podprůměrnou úrodu. Nejvíce byla mrazy postížena východní část Německa, kde se předpokládá sklizeň třešní jen minimální. Každoročně je polovina produkce určena k průmyslovému zpracování. V Polsku se předpokládá přibližně 32% pokles sklizně třešní na zhruba 30 tis. t. V Maďarsku vlivem vlhkého a chladného jara bude produkce třešní a višní přibližně poloviční v objemu asi 18 – 20 tis. t, resp. 30 – 35 tis. t.

Produkce třešní a višní (t)

Země	Produkce třešní			Produkce višní		
	2002	2003	2004	2002	2003	2004
Rakousko	21 818	29 384	27 250	3 738	5 138	4 960
Německo	110 000	108 000	120 000	65 000	95 000	80 000
Řecko	46 808	43 000	45 000	3 500	3 500	3 500
Itálie	125 700	105 200	89 000	8 789	6 300	6 000
Portugalsko	19 990	14 115	13 400	600	600	600
Španělsko	112 900	93 900	61 300	1 500	1 500	1 500
Belgie	6 800	9 200	9 000	-	-	-
Lucembursko	280	224	300	-	-	-
Dánsko	200	158	209	5 000	6 976	13 588
Francie	68 779	50 826	58 859	-	-	-
Nizozemsko	200	200	200	-	-	-
Švédsko	621	621	600	-	-	-
Velká Británie	1 300	1 000	1 000	-	-	-
Celkem	515 396	455 828	426 118	88 127	119 014	110 148
ČR	10 289	9 474	18 291	18 194	14 853	19 877
Maďarsko	6 597	7 108	7 000	38 150	49 000	40 000
Estonsko	1 435	1 500	1 050	-	-	-
Polsko	40 756	44 122	30 000	173 154	191 127	202 000
Slovensko	3 618	1 992	1 321	1 125	1 562	1 200
Slovinsko	3 501	3 027	4 144	668	799	524
Celkem	66 196	67 223	61 806	231 291	257 341	263 601

Pramen: FAOSTAT Database Results

Produkce ovoce v Polsku

V roce 2004 se v Polsku sklídilo zhruba 3,5 mil. t ovoce, což je o 6,4 % více než v předchozím roce. Tato velmi vysoká produkce ovoce však i v této zemi způsobila převis nabídky nad poptávkou a následně značný propad cen. Největší propad výkupních cen nastal u měkkého ovoce. Po relativně slabé úrodě jahod ve dvou předchozích letech rozšířili v roce 2004 pěstitelé plochy jahod o více než 10 %, čímž se v roce 2004 zvýšila produkce na 186 tis. t ve srovnání se 131 tis. t v roce 2003. Propad cen z důvodu přetlaku nabídky na trhu nastal rovněž u černého a červeného rybízu a malin, jejichž plochy byly v roce 2004 rozšířeny, a tak celková sklizeň dosáhla rekordní úrovně 57 tis. t.

Rekordní úrovně dosáhla rovněž produkce višní (202 tis. t), avšak z důvodu velmi nízkých cen zůstala část úrody nesklizena. Produkce jablek činila 2,5 mil. t, což vedlo k vysokým zásobám, pro něž nejsou v Polsku dostatečné skladovací kapacity.

Produkce ovoce v Polsku

Ukazatel	Pěstitelská plocha v tis. ha			Celková sklizeň v tis. t		
	2002	2003	2004	2002	2003	2004
Celkem	375,9	364,0	369,7	3 020	3 309	3 521
Stromové ovoce	271,9	258,3	260,7	2 605	2 848	3 021
Jablka	271,9	159,3	160,0	2 168	2 428	2 522
Hrušky	14,4	14,5	14,6	92	77	87
Švestky, ryngle	26,9	25,0	25,5	103	110	133
Višně	39,0	37,8	38,0	173	191	202
Broskve	4,1	3,8	4,0	15	13	14
Meruňky	1,9	1,7	1,8	4	5	5
Vlašské ořechy	3,5	3,6	3,7	8	9	8
Lískové ořechy	1,7	1,6	1,6	2	2	2
Bobulové ovoce	104,0	105,7	109,9	415	431	500
Jahody	38,0	43,9	48,0	153	131	186
Maliny	13,4	13,3	14,2	45	43	57
Rybíz černý	32,0	27,0	25,0	100	125	125
Rybíz červený	10,3	11,9	12,0	57	67	69
Angrešt	3,6	3,6	3,8	22	20	20
Aronie	4,9	4,5	4,5	36	39	37
Borůvky	0,7	0,7	0,8	2	3	4

Prameny: GUS, IERiGZ, Fruit and Vegetable Markets

První odhady sklizně bobulovin v roce 2005 předpokládají pokles o 8 % proti roku 2004. Z předchozí sezóny zůstaly velké zásoby konzervovaných jahod pro zpracování.

Ovocný druh	2005 (odhad) v tis. t	2005/2004
Jahody	190	+2 %
Maliny	60	+6
Angrešt	25	+25
Borůvky	4	+3
Černý rybíz	100	-30
Červený rybíz	40	-23

Produkce ovoce na Slovensku

V roce 2004 byla produkce ovoce (kromě malin, jahod a stolních hroznů) 60,9 tis. t, což je oproti roku 2003 pokles o 31,5 %. Na celkové produkci se jablka podílí 68,2 %, následují švestky (9,5 %), broskve (7,8 %) a hrušky (4,21 %).

Plocha intenzivních ovocných sadů činí 6 056 ha (meziroční snížení o 9,2 %), ze kterých bylo sklizeno 38,4 tis. t ovoce, tj. pokles o 6,7 %. Produkce ovoce v intenzivních sadech se na celkové produkci ovoce podílí 59,9 %.

Kapacita skladů pro uskladnění ovoce činila 41,6 tis. t, klesla výměra klasických skladů (tj. větraných), naopak vzrostla kapacita skladů s ULO atmosférou.

Bilance zahraničního obchodu dosáhla záporného salda 1 842 mil. Sk v objemu 133,3 tis. t. V roce 2004 bylo na Slovensko dovezeno celkem 177,6 tis. t ovoce (tj. meziroční nárůst o 2,6 %). Největší podíl na dovozu má citrusové ovoce (28,8 %) a banány (28,6 %). Vývoz ovoce v porovnání s rokem 2003 sice výrazně vzrostl, avšak jednalo se především o reexport tropického a subtropického ovoce.

Přehled o výměře a produkci ovoce intenzivních sadů

Ovocný druh	Plocha intenzivních sadů v ha		Produkce ovoce v tunách	
	2003	2004	2003	2004
Jabloně	3 519	3 281	34 070	31 062
Hrušně	143	138	386	350
Broskvoně	787	778	2 719	3 546
Meruňky	272	196	312	192
Švestky	525	499	1 743	2 253
Třešně	139	94	232	213
Višně	185	137	388	335
Slivoně	37	13	247	-
Angrešt	21	25	47	71
Rybíz	853	741	368	345
Ořechy vlašské	32	18	122	1,4
Jedlé kaštiny	29	24	2	0,5
Maliník	*67	*71	*3	*8,1
Ostatní ovoce	128	110	492	25
CELKEM	6 672	6 056	41 131	38 394

Pramen: Situační a výhledová správa, Bratislava, 2004

Poznámka: * nezapočítává se do celkové plochy

PRODUKCE OVOCE V ČR

Od roku 2002 došlo ke změnám ve statistickém zjišťování, jehož základem jsou výsledky celoplošného strukturálního zemědělského sčítání Agrocensus 2000. V návaznosti na naplnění stanovených požadavků EU byly zahrnuty veškeré hospodářící subjekty v zemědělství, vymezené prahovými hodnotami: výměrou od 1 ha obhospodařované zemědělské půdy, dále doplňkovými měřítky **od výměry 1 500 m² pěstovaných intenzivních plodin** (vinic, sadů, květin, venkovní zeleniny, 300 m² plochy skleníků a pařenišť), od 1 ks skotu, od 2 ks prasat, od 4 ks ovcí a koz, od 50 ks drůbeže, od 100 ks králíků nebo kozešinových zvířat a podnikatelské subjekty s chovem ryb na vodní ploše bez omezení výměry. Těmito prahovými hodnotami je určena struktura a rozměr našeho zemědělství, který se tak stává srovnatelným s evropskými statistickými standardy i kritérii platnými v zemích EU. **Upouští se tak od dosavadního způsobu zjišťování, který kombinoval výsledky šetření dat z předložených výkazů zpravodajskými jednotkami a z kvalifikovaného odhadu struktury pěstebních ploch plodin u zahrádkářů a drobných pěstitelů,** se současným přihlédnutím k celkové výměře zemědělské a orné půdy vykazované v katastru nemovitostí.

Na základě této metodiky činí výměra ovocných sadů v ČR k 31. 5. 2005 podle ČSÚ 21 948 ha, tj. 12% pokles oproti roku 2004. Největší plochy sadů se nacházejí v kraji Jihomoravském (5 524 ha) a Středočeském (4 205 ha), následuje kraj Královéhradecký (2 924 ha) a Ústecký (2 680 ha).

Vlivem příznivého průběhu počasí došlo v roce 2004 u všech sledovaných ovocných druhů (kromě broskví) k výraznému nárůstu produkce. Celková sklizeň ovoce v ČR tak dosáhla objemu 435,6 tis. t, což je v porovnání s předchozím rokem nárůst o 21 %. Produkce ovoce z intenzivních sadů se na tomto objemu podílela 46,5 %, zbývající část pochází z neintenzivních (tzn. extenzivních) sadů, zahrad, alejí apod. Celková sklizeň jablek dosáhla 280,8 tis. t, jablka zejména z extenzivních sadů však byla většinou nižší kvality vlivem poškození krupobitím a též silným rozšířením strupovitosti.

Celková sklizeň ovoce v roce 2004 435 603 t

z toho:

intenzivní sady	203 854 t (47%)	extenzivní sady	231 749 t (53%)
- konzumní ovoce	73 000 t (36 %)	- pro zpracování	60 937 t (26 %)
- pro zpracování	130 854 t (64 %)	- samozásobení	119 186 t (51 %)
		- neuplatněno	51 626 t (23 %)

Celkový počet stromů, keřů v ČR (ks)

Ovocný druh	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Jabloně	19 873 847	19 843 266	19 590 207	19 112 332	18 347 914	17 559 639	18 304 793	
Hrušně	2 377 056	2 369 385	2 293 207	2 152 421	1 339 570	1 250 355	1 314 388	
Broskvoně	944 037	903 022	960 866	816 693	887 229	898 681	863 970	501 131 ²⁾
Meruňky	1 180 274	1 168 311	1 109 218	989 614	1 460 582	1 277 522	1 354 277	457 212 ²⁾
Švestky pravé	3 702 253	3 687 348	3 482 822	3 223 209	3 194 397	2 769 537	3 012 442	
Třešně	1 623 248	1 613 217	1 538 869	1 467 515	1 380 303	1 340 089	1 435 338	345 523 ²⁾
Višně	1 205 932	1 195 959	1 236 167	1 220 338	1 746 212	1 654 236	1 746 050	842 631 ²⁾
Ostatní švestky, slívy, renklódy	908 607	890 872	848 453	782 181	839 837	795 113	812 049	
Angrešt	4 170 565	4 072 336	3 887 466	3 580 857	2 753 608	2 315 110	2 177 204	108 904 ¹⁾
Rybíz	12 392 805	12 077 530	11 817 545	11 458 524	12 431 982	11 022 796	10 939 329	4 518 033 ¹⁾
Ořešáky vlašské	886 756	885 878	854 191	813 635	771 369	721 365	725 325	
POČET CELKEM (bez jahod)	49 265 378	48 707 124	47 619 011	45 617 318	45 153 003	41 604 443	42 685 166	
Jahody (ha)	2 948	2 899	2 863	2 240	2 162	1 942	1 834	492 ²⁾
Maliny (ha)	338	309	317	215	-	-	-	-

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Rok 2002, 2003, 2004 – údaje za zemědělský sektor s dopočtem sektoru domácností

Rok 2005 – údaje pouze za zemědělský sektor bez dopočtu domácností

- údaj není ČSÚ sledován, ¹⁾ odhad ČSÚ k 20. 6. 2005, ²⁾ odhad ČSÚ k 15. 7. 2005**Celková sklizeň ovoce v ČR (t)**

Ovocný druh	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Jablka	283 148	264 092	339 431	221 164	316 816	243 382	280 781	
Hrušky	24 688	23 007	25 183	16 339	13 780	9 682	13 934	
Broskve	7 066	6 932	11 197	4 764	9 196	9 090	8 288	3 656 ²⁾
Meruňky	5 515	10 153	7 445	3 738	4 281	14 334	19 188	2 281 ²⁾
Švestky pravé	18 588	16 568	14 019	18 114	19 357	20 626	27 847	
Třešně	13 488	14 050	13 613	12 194	10 289	9 474	18 291	1 322 ²⁾
Višně	8 108	9 158	9 928	9 623	18 194	14 853	19 877	6 745 ²⁾
Ostatní švestky, slívy, renklódy	5 062	4 300	4 261	4 942	5 892	8 353	9 587	
Angrešt	8 805	8 352	6 824	4 816	4 091	4 046	4 009	127 ¹⁾
Rybíz	19 890	22 792	18 089	16 597	13 487	13 472	20 942	4 505 ¹⁾
Ořechy vlašské	5 379	6 199	6 465	5 445	4 036	3 901	4 976	
OVOCE CELKEM (bez jahod a malin)	399 717	385 602	456 455	317 736	419 418	351 213	427 720	
Jahody	12 854	14 169	12 547	10 589	10 407	7 515	7 883	2 017 ²⁾
Maliny	741	700	727	488	-	-	-	-

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Rok 2002, 2003, 2004 – údaje za zemědělský sektor s dopočtem sektoru domácností

Rok 2005 – údaje pouze za zemědělský sektor bez dopočtu domácností

- údaj není ČSÚ sledován, ¹⁾ odhad ČSÚ k 20. 6. 2005, ²⁾ odhad ČSÚ k 15. 7. 2005

Výnos ovoce v ČR v kg/strom, keř

Ovocný druh	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Jabloně	14,25	13,31	17,33	11,57	17,27	13,86	15,34	
Hrušně	10,38	9,71	10,98	7,59	10,29	7,74	10,60	
Broskvoně	7,48	7,68	11,65	5,83	10,36	10,11	9,59	7,30 ²⁾
Meruňky	4,67	8,69	6,71	3,78	2,93	11,22	14,17	4,99 ²⁾
Švestky pravé	5,02	4,49	4,03	5,62	6,06	7,45	9,24	
Třešně	8,31	8,71	8,85	8,31	7,45	7,07	12,74	3,83 ²⁾
Višně	6,72	7,66	8,03	7,89	10,42	8,98	11,38	8,00 ²⁾
Ostatní švestky, slívy, renklódy	5,57	4,83	5,02	6,32	7,02	10,50	11,81	
Angrešt	2,11	2,05	1,76	1,34	1,49	1,75	1,84	1,17 ¹⁾
Rybíz	1,60	1,89	1,53	1,45	1,08	1,22	1,91	1,00 ¹⁾
Ořešáky vlašské	6,07	7,00	7,57	6,69	5,23	5,41	6,86	
Jahody (t/ha)	4,36	4,89	4,38	4,73	4,81	3,87	4,30	
Maliny (t/ha)	2,19	2,27	2,29	2,27	-	-	-	-

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Rok 2002, 2003, 2004 – údaje za zemědělský sektor s dopočtem sektoru domácností

Rok 2005 – údaje pouze za zemědělský sektor bez dopočtu domácností

- údaj není ČSÚ sledován: ¹⁾ odhad ČSÚ k 20. 6. 2005, ²⁾ odhad ČSÚ k 15. 7. 2005

Stav ovocných dřevin a vývoj na trhu v ČR v průběhu marketingového roku 2004/05

Teploty na počátku roku 2005 se pohybovaly mírně nad teplotním normálem. Docházelo často k teplotním zvratům, přesto plošně nebyly ovocné dřeviny poškozeny, částečné poškození bylo pouze lokální. Násada květních pupenů i kvetení bylo u ovocných stromů v rámci normálu. Vlivem jarních mrazíků však došlo k poškození květenství především u raných odrůd meruněk. Největší poškození mrazy však přišlo ve druhé dekádě dubna, kdy ranní minimální teploty se pohybovaly v rozmezí od -2 do -8° C, a následně v první polovině května. V důsledku těchto mrazů došlo ke značnému poškození mladých plůdků u meruněk, kvetoucích květů u broskvoní, třešní, částečně višní a také u květních poupat ostatních ovocných druhů. Nejvíce poškozeny byly sady v severní a střední části republiky. Úhrn vodních srážek na začátku a v první polovině vegetačního období byl podnormální, avšak v červenci velké dešťové srážky způsobily praskání a hnití plodů u pozdních odrůd třešní, částečně u višní a raných odrůd meruněk.

Nepříznivý průběh počasí poškodil zejména jabloňové sady v oblastech středních, jižních, západních a severních Čech. Odhadovaná sklizeň **jablek** je čtvrtá nejnižší od roku 1993. Proti minulým letům je zatím nízké poškození plodů kroupami i houbovými chorobami.

Násada květních pupenů byla u **třešní a višní** velmi dobrá, ale poškození květů jarními mrazíky bylo značné. Celková sklizeň bude nízká také z důvodu popraskání a hnití plodů po vydatných deštích v době zrání plodů, a to především u pozdních odrůd. Výskyt moniliového úžehu květů u višní byl minimální, a to pouze u citlivějších odrůd.

Meruňky měly všeobecně vysokou násadu květů. Infekce moniliového úžehu květů byla malá, přesto u chemicky neošetřených stromů došlo k významnému poškození květů a jednoletých výhonů. Poškození květů a plůdků pozdními jarními mrazíky bylo velmi vysoké a plošné, pouze v chráněných lokalitách a v uzavřených osadách bylo toto poškození minimální. U raných odrůd meruněk došlo k popraskání a nahnutí plodů a část produkce nebyla z ekonomických důvodů vůbec sklizena. **Broskvoně** měly rovněž všeobecně dobrou násadu květů. Kadeřavost listů byla zaznamenána v malé míře, a to pouze ve výsadbách s nízkou úrovní chemické ochrany. V důsledku poškození květů pozdními jarními mrazy, špatnému odkvětu a mírnému poklesu ploch je celková sklizeň odhadována nižší.

Drobné ovoce mělo násadu květenství všeobecně dobrou, ale po odkvětu se u odrůd černého rybízu a částečně červeného rybízu a angreštu projevilo částečné sprchnutí a především poškození jarními mrazy.

Vyhodnocení ztrát u ovoce vlivem pozdního jarního mrazu – rok 2005 (t)

Druh ovoce	Odhad sklizně ovoce k 15. 6. 2005	5letý průměr sklizně r. 2000 — 2004	Rozdíl 2005/pětiletý průměr	Ztráta v mil. Kč
Jablka	119 447	162 976	-43 529	220
Hrušky	1 991	2 121	- 130	10
Třešně	1 325	2 247	- 922	30
Višně	9 742	9 142	+ 600	-
Meruňky	3 140	4 103	- 963	20
Broskve	5 233	6 636	- 1 403	20
Švestky	5 446	3 803	+ 1 643	-
Angrešt	47	80	- 33	-
Rybíz červený	2 511	2 453	+ 58	-
Rybíz černý	208	387	- 179	-
Maliny	49	42	+ 7	-
Celkem	147 146	194 014	- 46 868	300

Pramen: MZe, ÚKZÚZ Brno, OU ČR

Poznámka: dopočet ztrát dle cen ČSÚ

Nejpěstovanější.
odrážky jednotlivých.
ovocných druhů. ¶
v intenzivních. ¶
ovocných sadech. ¶
v ČR. ¶
(stav roku 2004)

Jabka - odrůda.
Golden-Delicious.
23% zastoupení.
ve výsadbách

Meruňky - odrůda
Vek opavlovická.
70% zastoupení
ve výsadbách

Broskve - odrůda.
Redhaven. ¶
48% zastoupení. ¶
ve výsadbách

Třešně-
odrůda Kordia,
34% zastoupení
ve výsadbách

Všně-
odrůda Morela pozdní,
35% zastoupení
ve výsadbách

Rybíz červený-
odrůda Holandský
červený,
33% zastoupení
ve výsadbách

INTENZIVNÍ OVOCNÉ SADY V ČR

Uplynulou sezónu lze z hlediska ovocnářství považovat za problematickou. Sklizeň ovoce z intenzivních sadů v marketingovém roce 2004/05 vzrostla o 10 % na 202,4 tis. t a byla tak nejvyšší od rekordního roku 2000, kdy se sklídilo 229 tis. t. Problémy však nastaly s odbytem produkce, neboť z důvodu vysokých sklizní nejen v ČR, ale i v ostatních evropských zemích nastal převis nabídky ovoce nad poptávkou a ceny zemědělských výrobců (tzv. výkupní ceny) výrazně poklesly.

V roce 2004 se jablka podílela na celkové sklizni ovoce z intenzivních sadů 81 % a z finančního hlediska tvořila 54% podíl tržeb za ovoce. Zatímco v minulých letech se na nadprůměrné sklizni ovoce podílela jablka, v roce 2004 se jablek v porovnání s pětiletým průměrem urodilo méně (průměrných 163,5 tis. t), ale ovoce ostatních druhů se dohromady sklídilo mimořádných téměř 40 tis. t. Sklizeň višní byla rekordní, velký nárůst produkce byl zaznamenán u švestek, jablek, meruněk, třešní i rybízů.

Ovoce produkované v tuzemských intenzivních sadech je z hlediska jakosti srovnatelné s ovocem produkovaným v zemích EU. Podíl kvalitního konzumního ovoce je však nižší a pohybuje se od 45 do 70 %.

Vývoj ploch intenzivních ovocných sadů v ČR (ha)

Ovocný druh	2001		2002		2003		2004		2005	
	Σ	plodné	Σ	plodné	Σ	plodné	Σ	plodné	Σ	plodné
Jabloně	9 523	9 056	9 258	8 914	9 315	8 889	9 767	9 100	9 540	9 075
Hrušně	311	260	304	228	407	253	468	296	473	303
Broskvoně	1 474	1 421	1 361	1 288	1 290	1 249	1 373	1 314	1 296	1 259
Meruňky	2 033	1 972	1 778	1 679	1 731	1 632	1 874	1 724	1 819	1 697
Třešně	808	757	895	803	884	692	895	690	840	698
Višně	1 740	1 458	1 985	1 688	2 095	1 821	2 285	1 941	2 120	1 897
Slivoně, švestky	710	491	865	596	873	624	1 113	713	1 150	773
Angrešt	38	37	21	21	16	16	16	16	12	11
Rybíz červ., bílý	788	728	949	891	1 133	1 033	1 237	1 012	1 261	1 062
Rybíz černý	354	346	358	331	425	343	444	299	432	326
Maliník	21	21	20	20	16	13	29	29	28	28
Ořešák vl.	2	2	4	4	3	3	3	3	3	3
Ostatní druhy	40	40	10	10	10	10	10	10	27	9
CELKEM	17 842	16 589	17 808	16 473	18 198	16 578	19 514	17 147	19 001	17 141

Pramen: ÚKZÚZ Brno, odbor trvalých kultur; Poznámka: stav vždy k 31. 5., ostatní druhy = mandloň, jeřáb černý, bez černý

Vývoj sklizně a výnosů v intenzivních ovocných sadech v ČR

Ovocný druh	Celková sklizeň					Průměrný výnos				
	2001	2002	2003	2004	2005	2001	2002	2003	2004	2005
Jabloně	141 012	163 387	152 479	163 554	122 664 ²⁾	15,57	18,33	17,15	17,97	13,52
Hrušně	1 541	2 410	1 536	2 249	2 004 ²⁾	6,39	10,57	6,07	7,60	6,61
Broskvoně	4 700	5 357	6 989	5 678	5 316 ¹⁾	2,94	4,16	5,60	4,34	4,12
Meruňky	3 691	1 434	4 966	6 469	3 140 ¹⁾	1,80	0,85	3,04	3,76	1,83
Třešně	2 412	1 738	1 759	2 454	1 230 ¹⁾	2,98	2,16	2,54	3,56	1,63
Višně	7 177	8 769	8 921	11 666	9 005 ¹⁾	4,92	5,19	4,90	6,01	4,97
Slivoně, švestky	3 828	3 186	3 613	6 818	4 584 ¹⁾	7,66	5,35	5,79	9,57	5,89
Angrešt	80	81	55	55	47 ¹⁾	2,12	3,86	3,46	3,53	3,02
Rybíz červ., bílý	2 196	2 746	2 413	3 155	2 511 ¹⁾	2,99	3,08	2,33	3,13	2,33
Rybíz černý	475	294	466	223	208 ¹⁾	1,35	0,89	1,36	0,76	0,73
Maliny	59	39	30	33	49 ¹⁾	2,20	1,95	2,34	1,40	1,68
CELKEM	167 171	189 441	183 227	202 354	150 758	-	-	-	-	-

Pramen: MZe, OU ČR, ÚKZÚZ Brno, odbor trvalých kultur; Pozn.: ¹⁾ odhad ÚKZÚZ k 15. 6. 2005, ²⁾ odhad ÚKZÚZ k 1. 9. 2005

Sklizeň ovoce z intenzivních sadů bude v **marketingovém roce 2005/06** vlivem značného poškození sadů jarními mrazy zřejmě nejnižší za posledních sedm let. Podle posledních odhadů dosáhne přibližně objemu 152,5 tis. t, což by proti minulé sezóně představovalo pokles o 25,5 %. V porovnání s předchozím rokem je odhadován pokles produkce u všech druhů ovoce, největší propad se očekává u meruněk, třešní, švestek, rybízu, višní a hrušek. Produkce jablek je oproti roku 2004 odhadována nižší až o 25 %, avšak ve vyšší kvalitě.

V neintenzivních sadech (tzn. v zahrádkách, alejích u cest apod.) se odhaduje výrazně nižší sklizeň ovoce vhodného pro samozásobení v porovnání s předchozí sezónou nejen z důvodu poškození jarními mrazy, ale též vlivem vysokého výskytu chorob a škůdců.

**Plocha plodných a mladých ovocných intenzivních sadů podle ovocnářských oblastí ČR
k 31. 5. 2005 (ha)**

Ovocné druhy	Střední Čechy		Severní Čechy		Jižní a- západní Čechy		Východní Čechy		Jižní Morava		Severní Morava		CELKEM	
	plodné	mladé	plodné	mladé	plodné	mladé	plodné	mladé	plodé	mladé	plodné	mladé	plodné	mladé
Jabloně	2 316	99	2 011	52	780	34	1 401	128	1 554	131	1 013	21	9 075	465
Hrušně	32	56	156	31	14	4	32	44	40	22	30	12	304	169
Třešně	208	87	86	3	164	6	138	21	46	25	56	-	698	142
Višně	438	106	329	22	143	36	325	23	516	30	146	6	1 897	223
Meruňky	32	4	107	14	-	-	5	6	1 540	97	13	1	1 697	122
Broskvoně	159	3	25	5	-	-	31	4	1 030	23	14	2	1 259	37
Slivoně, švestky	71	48	120	31	89	37	105	41	206	192	182	29	773	377
Angrešt	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	9	1	11	1
Rybíz červený, bílý	289	58	175	33	161	21	201	32	63	8	173	47	1 062	199
Rybíz černý	96	14	42	12	30	7	66	51	1	3	91	19	326	106
Ořešák vlašský	-	-	1	-	-	-	-	-	2	-	-	-	3	-
Maliník	14	-	-	-	1	-	4	-	-	-	9	-	28	-
Ost. druhy	2	16	1	-	-	-	-	1	6	-	-	-	9	17
CELKEM	3 657	491	3 053	203	1 383	145	2 309	351	5 004	531	1 736	138	17 141	1 858

Pramen: ÚKZÚZ Brno, odbor trvalých kultur

Poznámka: ostatní druhy = mandloň, jeřáb černý, bez černý, případné rozdílly jsou způsobeny zaokrouhlováním

Rybíz černý--
odrůda Öjebyn.
51% zastoupení
ve výsadbách

Hrušky.
odrůda Konference,
22% zastoupení
ve výsadbách

Svestky--
odrůda Stanley.
25% zastoupení
ve výsadbách

**Nejpěstovanější a
rezistentní odrůdy
jabloní v intenzivních
ovocných sadech
v ČR (stav roku 2004)**

odrůda Topaz,
131 ha

odrůda Melodie, a
113 ha

odrůda Rubinola,
101 ha

**Sklizeň ovoce z intenzivních ovocných sadů podle ovocnářských oblastí ČR v roce 2004
a prognóza na rok 2005 (t)**

Ovocné druhy	Střední Čechy		Severní Čechy		Jižní a-západní Čechy		Východní Čechy		Jižní Morava		Severní Morava		CELKEM	
	2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005
Jabloně ²⁾	37 285	23509	35 742	21 363	12 260	7 330	27 085	27 796	30 714	25 712	20 468	16 954	163554	122664
Hrušně ²⁾	225	191	1 201	1 063	74	92	413	274	215	253	121	131	2249	2 004
Třešně ¹⁾	574	192	343	61	587	309	750	610	151	50	49	8	2454	1325
Víšně ¹⁾	2 279	2 618	2 779	1 233	382	84	2 388	2 353	2 865	2 338	973	379	11666	9742
Meruňky ¹⁾	95	53	84	26	0	0	3	6	6 269	3 030	18	24	6469	3140
Broskve ¹⁾	479	395	144	26	0	0	156	215	4 886	4 663	13	17	5678	5316
Slivoně, švestky ¹⁾	412	330	1 317	660	762	402	828	667	1 746	1 310	1 753	1 215	6818	5446
Angrešt ¹⁾	0	0	8	4	4	3	6	4	0	0	37	36	55	47
Rybíz červ., bílý ¹⁾	487	328	313	280	513	455	775	810	164	38	903	599	3155	2511
Rybíz černý ¹⁾	49	52	25	17	21	17	57	38	1	1	70	84	223	208
Maliny ¹⁾	13	37	0	0	2	2	9	1	0	0	9	8	33	49
CELKEM	41 899	27 705	41 956	24 733	14 605	8 694	32 470	32 774	47 011	37 395	24 414	19 455	202354	150756

Pramen: MZe, ÚKZÚZ Brno, odbor trvalých kultur

Poznámka: ¹⁾ odhad ÚKZÚZ k 15. 6. 2005, ²⁾ odhad ÚKZÚZ k 1. 9. 2005
případné rozdíly jsou způsobeny zaokrouhlováním

Finanční vyjádření sklizně ovoce

Produkce ovoce z intenzivních sadů byla v sezóně 2004/05 zrealizována za 1,0 mld. Kč (tj. meziroční pokles o 26 %). Ve srovnání posledních pěti let lze hovořit o výrazně podprůměrném zpeněžení produkce (-20 %). Jablka byla zrealizována za 563,7 mil. Kč, což představuje téměř 34% pokles oproti předchozí sezóně.

V porovnání s rokem 2003 se výrazně snížily tržby za produkci zejména červeného a černého rybízu, dále višně a broskví. Naproti tomu výrazný meziroční nárůst tržeb nastal u třešní, hrušek, meruněk a angreštu.

Celkové tržby za produkci ovoce z neintenzivních sadů v sezóně 2004/05 zaznamenaly 6% nárůst na 854,7 mil. Kč. Jablka sklizená z těchto sadů byla zrealizována za 216,4 mil. Kč, což je o 8 % více než v minulé sezóně.

Porovnání finančního vyjádření produkce ovoce v ČR v intenzivních a neintenzivních ovocných sadech v letech 2001 – 2004 uvádí tabulka v příloze č. 3 této zprávy.

Inventarizace ovocných sadů

V současné době je v ČR dle evidence ÚKZÚZ Brno celkem 19 001 ha intenzivních ovocných sadů, z toho plodné výsadby představují 17 141 ha.

Plochy přestárých sadů se meziročně neustále zvyšují, stejně jako plochy sadů v plné plodnosti, a v roce 2005 dosahují podílu 50,5 %, resp. 30,4 %. Pozitivní skutečností je růst podílu výsadeb v začátku plodnosti (z 8,8 % v roce 2004 na 9,3 % v roce 2005).

Nejhorší věkovou strukturu má nadále drobné ovoce stejně jako jabloně, broskvoně a meruňky. Nejprůzlivější věková struktura výsadeb je u švestek a slivoní a rovněž u třešní a hrušní.

Přesný soupis ploch intenzivních ovocných sadů podle ovocných druhů, odrůd, podnoží, stáří a krajů provádí od roku 1993 ÚKZÚZ Brno. Vyhodnocení uvádí následující tabulka.

Vyhodnocení plochy intenzivních sadů hlavních ovocných druhů v ČR podle plodnosti k 31. 5. 2005

Ovocný druh		Výsadby neplodné (mladé)	Začátek plodnosti	Plná plodnost	Pokles plodnosti	Celkem
Jabloně	ha %	465,2 4,9	693,9 7,3	2 896,2 30,3	5 484,8 57,5	9 540,1 100,0
Hrušně	ha %	169,1 35,8	73,0 15,4	75,2 15,9	155,3 32,9	472,6 100,0
Broskvoně	ha %	37,0 2,9	54,0 4,2	372,6 28,7	832,8 64,2	1 296,4 100,0
Meruňky	ha %	121,8 6,7	93,2 5,1	828,4 45,6	775,2 42,6	1 818,6 100,0
Třešně	ha %	141,8 16,9	73,9 8,8	326,7 38,9	297,2 35,4	839,6 100,0
Višně	ha %	223,3 10,5	393,9 18,6	658,5 31,1	844,3 39,8	2 120,0 100,0
Slivoně, švestky	ha %	376,7 32,8	217,4 18,9	414,6 36,1	140,9 12,2	1 149,6 100,0
Angrešt	ha %	0,5 4,2	0	1,9 16,1	9,4 79,7	11,8 100,0
Rybíz bílý	ha %	0,2 0,8	0	1,2 5,2	21,9 94,0	23,3 100,0
Rybíz červený	ha %	199,5 16,1	93,2 7,5	154,3 12,5	791,0 63,9	1 238,0 100,0
Rybíz černý	ha %	106,3 24,6	62,3 14,4	39,3 9,1	224,3 51,9	432,2 100,0
CELKEM	ha %	1 841,4 9,8	1 754,8 9,3	5 768,9 30,4	9 577,1 50,5	18 942,2 100,0

Pramen: ÚKZÚZ Brno, odbor trvalých kultur

Podle údajů odboru trvalých kultur ÚKZÚZ Brno dosahuje v ČR v roce 2005 počet subjektů (fírem/pěstitelů) obhospodařujících intenzivních ovocné sady 1 238.

Obnova ovocných sadů v ČR

V období od roku 1994 do 31. 5. 2005 bylo v ČR nově vysázeno celkem 6 734,4 ha intenzivních ovocných sadů, z toho s podporou v rámci dotační politiky státu 5 933 ha. V roce 2004 bylo s finanční podporou státu nově vysázeno 395,7 ha.

**Souhrn ploch výsadb ovocných sadů v ČR podle ovocnářských oblastí od roku 1994
k 31. 5. 2005 (ha)**

Ukazatel	Střední Čechy	Jižní a západní Čechy	Severní Čechy	Východní Čechy	Jižní Morava	Severní Morava	Celkem
Jabloně	584,9	237,2	392,9	711,6	661,2	541,8	3 129,5
Hrušně	74,4	11,1	48,3	62,4	41,1	39,1	276,4
Třešně	124,0	42,1	22,4	38,5	48,6	17,4	292,9
Višně	258,5	77,5	75,8	170,8	170,1	38,9	791,6
Meruňky	20,3	0	33,0	10,1	308,1	5,4	376,9
Broskvoně	27,7	0,4	17,4	27,7	279,3	9,5	362,1
Slivoně, švestky	76,4	77,0	71,2	117,7	306,6	158,4	807,4
Rybíz červený a bílý	72,9	47,4	71,4	132,1	43,3	81,3	448,5
Rybíz černý	20,8	6,8	46,9	81,6	4,0	47,7	207,9
Angrešt	0	0	0	1,4	0	1,1	2,5
Maliník	11,8	1,4	0	1,5	0	5,8	20,5
Ostatní druhy	17,5	0	0	0,9	0	0	18,3
Celkem	1 289,2	500,8	779,2	1 356,3	1 862,4	946,5	6 734,2

Pramen: ÚKZÚZ Brno, odbor trvalých kultur

Poznámka: Výše dotací na 1 ha:

1995 - 53 tis. Kč, 1996 - 42 tis. Kč, 1997 - 50 tis. Kč, 1998 - 80 tis. Kč,
1999 - 60 tis. Kč, 2000 - 77 tis. Kč, 2001 - 55 tis. Kč,
2002 - jádroviny 150 tis. Kč, peckoviny 50 tis. Kč, bobuloviny 25 tis. Kč;
2003 - jádroviny 155 tis. Kč, peckoviny 52 tis. Kč, bobuloviny 26 tis. Kč;
2004 - jádroviny 150 tis. Kč, peckoviny 50 tis. Kč, bobuloviny 25 tis. Kč;
2005 - jádroviny 144,5 tis. Kč, peckoviny 57,8 tis. Kč, bobuloviny 28,9 tis. Kč

Zastoupení odrůd jabloní v intenzivních sadech v ČR

Skupina odrůd	Odrůda jabloní	ROK 2004 Celková výměra v ha	ROK 2005 Celková výměra v ha
Letní odrůdy celkem		150,8	147,3
Podzimní odrůdy	James Grieve a mutace	266,0	248,7
	Ostatní	159,8	145,4
Podzimní odrůdy celkem		425,8	394,0
Zimní odrůdy	Šampion	551,0	547,2
	Spartan, McIntosh	941,9	941,1
	Rubín, Bohemia	715,8	663,6
	Gala	191,6	185,6
	Golden Delicious a var.	2 251,4	2 165,3
	Skup. Red Delicious	259,1	245,3
	Jonagold a mutace	518,7	549,6
	Jonathan	52,7	-
	Melrose	165,6	157,7
	Gloster	374,0	394,9
	Rubinola	-	106,1
	Topaz	-	131,0
	Idared	2 016,0	2 005,2
	Melodie	113,4	109,7
	Ost. zimní odrůdy	807,2	796,4
Zimní odrůdy celkem		9 189,9	8 998,8
CELKEM		9 766,5	9 540,1

Pramen: ÚKZÚZ Brno, odbor trvalých kultur

Poznámka: - odrůdy jsou zahrnuty do ostatních zimních odrůd

V období podzim 2004/jaro 2005 bylo podle evidence ÚKZÚZ Brno vyklučeno celkem 425,2 ha přestárých sadů (200,1 ha jabloní, 24,4 ha hrušní, 8,3 ha třešní, 58,9 ha višní, 20,5 ha meruněk, 0,5 ha broskvoní, 0,8 ha slivoní, 16,2 ha rybízu červeného, 23,9 ha rybízu černého a 69,4 ha bezu černého).

Souhrn ploch vyklučených ovocných sadů v ČR podle ovocnářských oblastí za období 1994 – 2004/05 (ha)

Ukazatel	Střední Čechy	Jižní a západní Čechy	Severní Čechy	Východní Čechy	Jižní Morava	Severní Morava	Celkem
Jabloně	391,6	291,2	179,6	566,6	612,6	206,6	2 248,2
Hrušně	6,0	16,6	45,6	7,8	20,6	1,0	97,6
Třešně	127,0	2,5	9,2	22,6	37,5	42,9	241,7
Višně	74,5	21,5	65,5	77,6	69,2	37,9	346,2
Meruňky	30,6	0,0	19,4	0,0	843,4	0,0	893,4
Broskvoně	32,5	0,0	5,5	22,1	841,3	2,0	903,4
Slivoně, švestky	52,9	6,8	7,5	9,0	18,7	5,0	99,9
Rybíz bílý a červ.	78,6	9,6	46,3	29,6	6,0	57,1	227,2
Rybíz černý	4,5	15,4	26,9	59,2	30,4	74,5	210,9
Angrešt	0,0	20,0	9,5	2,6	5,0	36,0	73,1
Maliny	3,0	0,2	0,0	13,2	3,1	4,0	23,5
Celkem	801,2	383,8	415,0	810,3	2 487,8	467,0	5 365,0

Pramen: ÚKZÚZ Brno, odbor trvalých kultur

Při vzájemném porovnání údajů z tabulek o výsadbě a o likvidaci ovocných sadů v ČR je zřejmý mírný nárůst ploch intenzivních ovocných sadů.

ŠKOLKAŘSTVÍ V ČR

V roce 2004 došlo v porovnání s předchozím rokem ve školkařské produkci ovocných dřevin k největšímu nárůstu u rybízu bílého a ořešáku vlašského, dále pak u jahodníku, třešně a rybízu červeného. Naopak výrazný pokles nastal zejména u produkce výpěstků jabloní, ostružiníku, rybízu černého, višně, hrušně a broskvoní.

Přehled o školkařské výrobě v ČR (ks)

Druh	1990	1995	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Jabloň	754 743	938 073	1 126 691	1 065 031	975 545	925 006	1 202 463	888 742
Hrušeň	52 985	60 658	159 449	153 328	159 631	257 526	203 500	153 613
Třešeň	136 428	82 137	123 089	75 737	98 358	86 897	140 534	175 590
Višeň	90 105	50 634	88 042	125 574	136 632	124 354	131 225	97 999
Slivoň	119 719	94 631	220 497	171 329	189 199	255 117	287 053	284 192
Meruňka	267 319	46 576	200 316	143 297	134 479	184 257	187 102	180 250
Broskvoň	195 448	65 129	161 183	110 343	179 286	146 867	174 064	134 472
Mandloň	-	-	80	290	2 620	1 700	475	406
Ořešák vlašský	20 597	37 398	24 727	15 770	20 174	17 214	13 692	24 665
Angrešt	245 024	288 293	163 500	140 113	222 880	280 018	238 335	279 560
Rybíz bílý	50 849	26 517	23 573	18 603	27 632	29 861	32 500	60 422
Rybíz černý	336 109	96 306	69 882	142 721	248 437	275 117	444 477	322 457
Rybíz červený	266 299	159 416	279 635	291 210	260 446	388 255	351 642	426 017
Maliník	661 790	357 930	92 030	74 740	104 426	200 952	195 845	223 210
Ostružiník	17 045	11 710	4 750	12 840	19 855	10 420	22 360	14 610
Jahodník	13 426 100	6 353 200	7 383 740	4 436 215	8 377 670	5 553 726	5 210 680	7 653 590
Líska obecná	-	-	-	-	-	-	1 200	3 300

Pramen: ÚKZÚZ Brno, odbor trvalých kultur

ZPRACOVATELSKÝ PRŮMYSL OVOCE V ČR

Konzervářská sezóna v roce 2004/05 byla závislá především na možnostech odbytu hotových konzervářských výrobků, nikoliv na zpracovatelských kapacitách. Z toho důvodu nabídka především letních druhů ovoce (rybíz, višně, meruňky a broskve) i podzimních (jablka, hrušky, švestky) byla vyšší než odběry zpracovatelských podniků.

Níže uvedený přehled o nákupu ovoce na zpracování je v roce 2004 bez údajů hlavního zpracovatele – společnosti HAMÉ Babice, a.s., která již není členem ZS KOLI a jejíž údaje se nepodařilo zjistit. Naopak v objemu nákupu průmyslových jablek jsou zařazeny rozhodující společnosti, které nakupují a zpracovávají průmyslová jablka. Odborným odhadem lze konstatovat, že uvedený objem nákupu průmyslových jablek zahrnuje cca 90 % zpracovaného objemu v ČR.

Nákup ovoce v ČR pro konzervářský průmysl v letech (t)

Ovoce	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Jablka - konzumní	7 552	8 650	5 745	6 865	7 992	4 000	1 543	4 635	4 600	4 560
- průmyslová	26 934	53 137	66 982	45 644	59 880	125 000	56 000	79 589	59 395	74 077
Hrušky	735	350	148	199	202	250	250	171	156	51
Broskve	1 012	856	634	168	649	570	290	291	259	59
Meruňky	1 685	3 647	819	593	1 604	690	442	242	467	109
Švestky	975	1 402	1 686	1 267	599	680	5 685	5 690	7 634	7 901
Třešně	486	447	166	325	474	260	208	294	280	132
Višně	830	890	219	157	611	104	1 467	447	2 462	2 552
Ryngle - slívy	104	399	344	166	179	199	114	112	130	85
Angrešt	20	39	63	13	66	130	5	12	39	10
Rybíz - červený	553	771	423	440	*388	*62	*84	*181	*553	*642
- černý	67	344	12	19	-	-	-	-	-	-
Jahody	914	1 109	164	260	560	400	215	770	1 015	110
Vinné hrozny	13	350	57	36	53	60	-	-	-	-
Ostatní	952	145	86	-	75	70	-	-	-	-
Celkem ovoce	42 832	72 536	77 548	56 152	73 332	132 475	66 303	92 434	76 990	90 288
Maliny	89	122	12	37	48	71	69	142	190	55
Borůvky	159	138	19	177	179	100	98	301	494	191
Brusinky	66	12	15	18	54	61	78	96	189	137
Celkem lesní plody a drobné bob. ovoce	318	272	46	235	281	232	245	539	873	383
CELKEM	43 150	72 808	77 594	56 387	73 613	132 707	66 548	92 973	77 863	90 671

Pramen: Zájmové sdružení právnických osob konzervářsko-lihovarského průmyslu

Poznámka: * - součet všech druhů rybízu

Přehled o výrobě vybraných výrobků ve zpracovatelském průmyslu ČR (t)

Název	2000	2001	2002	2003	2004
Ovoce, ořechy a zelenina (kromě okurek) konzervované v octě nebo v kyselině octové	31 291	33 996	34 284	30 399	21 635
Zavařeniny, marmelády, želé	22 096	25 589	30 701	-	28 608
Arašídů upravené nebo konzervované	7 140	7 237	6 560	-	-
Ovoce zpracované nebo konzervované	7 641	4 801	8 504	9 356	10 736
Sirupy konzumní (ochucené, barvené)	70 812	47 867	97 447	127 930	73 970

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Publikované údaje jsou zjišťovány u organizací (právnických a fyzických osob) s převážující průmyslovou činností a s počtem zaměstnanců 20 a více.

SKLADOVACÍ KAPACITY V OVOCNÁŘSTVÍ ČR

V marketingovém roce 2004/05 bylo v ČR k dispozici celkem 75 300 t kapacit pro skladování ovoce (včetně větraných a provizorních). Kapacita skladů s řízenou atmosférou a sklady ULO tvoří 47 % všech skladů pro ovoce. Nové skladové kapacity jsou budovány jen minimálně.

Struktura skladových kapacit v ovocnářství v ČR v roce 2005 (t)

Region	TYP SKLADU				
	Větraný	Chlazený	Řízená atmosféra	ULO	CELKEM
Jižní Morava	800	4 200	3 100	2 800	10 900
Severní Morava	2 000	4 300	-	5 400	11 700
Východní Čechy	6 100	8 200	-	8 200	22 500
Střední Čechy	-	5 400	5 900	6 500	17 800
Jižní a záp. Čechy	2 000	3 200	-	1 200	6 400
Severní Čechy	1 500	2 400	-	2 100	6 000
CELKEM ČR	12 400	27 700	9 000	26 200	75 300
Změna 2005/2004 v %	-2,4 %	+6,9 %	+47,5 %	-6,8 %	+3,4 %

Pramen: OU ČR

Pro sezónu 2004/05 bylo počátkem prosince naskladněno 44,8 tis. t jablek, což je meziroční pokles o 6,4 %. Vyskladňování jablek v průběhu sezóny bylo problematické, tuzemský trh byl zásobován jablky z dovozu za nižší ceny, což spolu s poklesem poptávky mělo za následek, že ještě v červnu 2005 nebyla všechna jablka ze skladů vyprodána. Tento trend byl zaznamenán ve většině zemí EU, kde byly koncem sezóny 2004/05 stále vysoké zásoby jablek, zejména v Německu a Itálii.

Přehled o stavu zásob konzumních jablek

Odrůda	1. 11 .04	1. 12. 04	1. 1. 05	1. 2. 05	1. 3. 05	1. 4. 05	1. 5. 05	1. 6. 05
Spartan, McIntosh	798	823	353	208	133	9	-	-
Šampion	2 226	2 054	1 449	1 083	782	470	202	-
Rubín	2 640	1 899	1 635	994	665	342	67	17
Gala	314	251	179	148	134	95	34	-
Ostatní raně zimní	717	400	241	195	90	21	-	-
Golden Delicious	7 312	8 232	6 773	6 331	4 971	3 268	2 336	1 268
Idared	15 038	20 895	18 911	15 735	14 130	10 074	6 372	1 580
Jonagold	2 642	3 937	3 911	3 622	2 793	1 400	501	23
Topaz	425	486	565	429	396	213	194	160
Melrose	998	1 068	842	816	540	478	262	177
Gloster	1 673	2 349	2 087	1 703	1 199	654	142	-
skup.Red Delicious	425	292	217	148	100	65	-	-
Zvonkové	64	282	262	256	202	91	82	-
Ostatní zimní	1 980	1 787	1 776	1 338	657	324	45	17
Jablka celkem	37 252	44 755	39 201	33 006	26 792	17 504	10 237	3 242
Rozdíl oproti stejnému období předchozího roku	-	+12	+17	+20	+28	+19	+42	+148

Pramen: MZe ve spolupráci s OU ČR

Poznámka: skup. Red Delicious: Starking, Starkrimson, Red Delicious, Red Spur, Well Spur

Minimální požadavky na skladovací prostory pro ovoce uváděné do tržní sítě:

- zpevněné a bezprašné příjezdové a manipulační plochy,
- zvláštní oddělení pro skladování a likvidaci odpadu,
- zvláštní oddělení pro skladování obalů,
- přívod pitné vody,

- sociální a hygienické zařízení dle počtu osob,
- vstup do skladových komor ze zpevněné neprašné plochy nebo chodby,
- měření a záznam naměřených veličin ovlivňující automatický průběh skladování, a to teploty, vlhkosti vzduchu; u skladů s řízenou atmosférou navíc O₂ a CO₂ v atmosféře skladového boxu,
- úplnou skladovou evidenci o naskladněném a vyskladněném ovoci zajišťující dohledatelnost původu ovoce na obchodní jednotce,
- evidenci o systematickém udržování čistoty, deratizaci, desinfekci,
- úplné nezaměnitelné značení každé skladové jednotky etiketou k zajištění sledovatelnosti.

Další podmínky upravuje zákon č. 110/1997 Sb., v platném znění, dále vyhlášky č. 147/1998 Sb., 196/2002 Sb., 161/2004 Sb. a 210/2004 Sb., Nařízení Komise č. 178/2002.

Doporučené parametry skladování pro jablka

Odrůda	Teplota v °C	% O ₂	% CO ₂	Relativní vlhkost
Golden Delicious	1-1,5	1,0-1,5	2,5-4,0	93-95 %
Gloster	1-1,5	1,2-2,0	1,0-4,0	91-93 %
Jonagold	1-1,5	1,2-1,5	1,5-3,5	91-93 %
Idared	1-2,0	1,0-1,5	2,0-3,0	90-93 %

Poznámka: Doporučená teplota a vlhkost vzduchu jsou pro všechny typy skladů stejné

Rozdělení skladů s řízenou atmosférou dle složení atmosféry

Ukazatel	CA	ULO
Obsah kyslíku	3-4 %	1-2 %
Obsah CO ₂	2-4 %	2-4 %
Relativní vlhkost	92-95 %	92-95 %

Kategorizace skladů při splnění obecných podmínek skladování

Zařazení skladů do kategorií je dáno splněním všech sledovaných parametrů, přičemž pro zařazení do kategorie je určující splnění parametru pro nejhůře hodnocenou kategorii.

Větrané sklady

Kategorie	Větrání	Teplota skladování	Archivace dat	Poznámka
I.	Aktivní automatické	v daném rozmezí	Automaticky se záznamem na PS	
II.	Aktivní ruční	do + 20 %	Termohydrograf se záznamem	
III.	Pasivní	+20 až +40%	Max. min teploměr s ručním záznamem	Pouze pro průmyslové zpracování
IV.	Bez větrání	nad + 40%	Bez dokumentace	Pouze pro průmyslové zpracování

Chlazené sklady

Kategorie	Rychlost zchlazení	Kolísání teplot	Archivace dat	Poznámka
I.	do 5 dnů	v daném rozmezí	Automatické se záznamem na PS	
II.	do 10 dnů	do 20%	Automatické bez záznamu	
III.	do 20 dnů	od 20% do 40%	Ruční max-min teploměr	
IV.	nad 20 dnů	nad 40%	Bez měření a řízení	Pouze pro ovoce na průmyslové zpracování

Sklady s řízenou atmosférou (CA) a ULO

Kategorie	Hodnota	Teplota	Rychlost dosažení parametrů
I.	v daném rozmezí	v daném rozmezí	do 5 dní
II.	do + 10%	do + 10%	do 10 dní
III.	od +10% do +20%	od + 10% do +20%	do 20 dní
IV.	nad 20%	nad 20%	nad 20 dní

Pramen: Svaz skladovatelů ovoce OU ČR

CENOVÝ VÝVOJ

Ceny zemědělských výrobců

Velmi dobrá úroda většiny druhů ovoce se v roce 2004 projevila na výši CZV. Podle výsledků šetření ČSÚ klesly průměrné ceny zemědělských výrobců ovoce v roce 2004 v porovnání s předchozím rokem u většiny sledovaných ovocných druhů s výjimkou třešní. Největší cenový propad nastal u rybízu, dále rovněž u jahod, švestek, meruněk, broskví a moštových jablek. Ceny konzumních jablek v sezóně 2004/05 klesaly výrazně pod cenovou úroveň předchozích let. Na tuto skutečnost měl nemalý vliv také dovoz jablek za nízké ceny, a to zejména z Polska.

Průměrné ceny zemědělských výrobců v ČR v Kč/t

Druh ovoce	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Jablka konzumní	8 409	7 784	8 219	8 432	8 246	8 548	8 289	9 047	7 975
Jablka moštová	2 023	1 423	3 118	1 553	2 087	1 637	2 622	1 573	1 960
Hrušky	9 995	10 473	10 066	8 760	10 710	8 797	10 538	10 323	10 000
Broskve	14 243	13 750	13 407	11 709	14 602	13 957	13 711	11 500	10 879
Meruňky	13 708	17 680	11 566	13 594	18 745	22 449	15 446	13 401	17 008
Švestky	11 534	11 395	10 162	10 945	10 302	9 733	11 472	9 402	
Třešně	15 499	17 610	15 462	20 756	20 278	22 753	17 182	22 532	19 811
Rybíz červený a bílý	11 133	11 403	10 847	12 704	13 232	12 872	17 573	6 221	5 936
Rybíz černý	8 921	25 115	30 273	40 764	21 984	13 072	13 383	-	
Ořechy vlašské		27 358	24 060	24 075			-	29 000	
Jahody tříděné	25 970	25 862	29 256	34 751	32 973	31 224	44 722	39 129	31 748

Pramen : ČSÚ

Poznámka: * průměr za období 1. 1. – 31. 8. 2005

Průměrné ceny zemědělských výrobců u jablek konzumních podle jednotlivých měsíců v ČR v Kč/t

Měsíc	Jablka konzumní								
	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Leden	9 600	7 268	8 306	8 375	6 002	9 823	7 783	9 719	7 560
Únor	9 439	7 514	8 566	8 558	5 796	9 915	7 557	8 783	7 451
Březen	8 743	7 777	8 248	9 262	6 337	9 084	7 639	8 915	7 495
Duben	8 290	7 764	8 665	9 759	6 056	8 737	7 712	8 800	7 174
Květen	7 915	9 370	9 256	13 356	7 741	9 067	8 721	9 811	7 050
Červen	7 457	8 180	-	-	6 766	9 643	9 383	9 954	7 634
Červenec	8 522	9 908	-	10 263	9 594	8 584	-	11 163	9 788
Srpen	9 286	7 905	8 536	7 657	9 133	9 097	8 991	10 886	8 249
Září	8 405	8 324	7 924	7 110	9 482	7 694	8 110	9 417	
Říjen	7 981	7 702	7 347	6 427	8 921	7 467	8 483	7 569	
Listopad	7 524	7 116	7 937	6 061	8 789	7 853	8 119	7 472	
Prosinec	7 469	7 128	7 578	5 794	9 923	7 615	8 557	6 788	
Průměr	8 409	7 784	8 219	8 432	8 246	8 548	8 289	9 047	7 975

Pramen: ČSÚ

Spotřebitelské ceny ovoce mírného pásma

Průměrné roční spotřebitelské ceny vykazují v roce 2004 spíše mírný nárůst, a to zejména ceny konzumních jablek, pomerančů a banánů. Pokles nastal u kiwi, stolních hroznů a citrónů.

Vývoj cen zemědělských výrobců a spotřebitelských cen jablek konzumních v Kč/kg

ROK/CENY	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005*
CZV	8,41	7,78	8,22	8,43	8,25	8,55	8,29	9,04	7,97
SC	23,48	21,95	23,91	20,75	23,97	23,82	24,15	26,20	23,13
Poměr CZV:SC v %	35,82	35,44	34,38	40,63	34,42	35,89	34,33	34,50	34,46

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * průměr za období 1. 1. – 31. 8. 2005

Spotřebitelské ceny vybraných druhů ovoce mírného pásma I. jakostní třídy v jednotlivých měsících v Kč/kg

Měsíc	Jablka			Broskve			Stolní hrozny		
	2003	2004	2005	2003	2004	2005	2003	2004	2005
Leden	19,98	23,39	21,39	156,21	176,98	113,46	78,78	87,14	82,40
Únor	21,49	24,10	21,13	123,44	129,32	80,94	85,26	89,56	74,62
Březen	23,19	24,65	22,78	96,33	122,69	78,11	76,43	69,70	70,82
Duben	23,61	25,49	23,64	108,63	111,76	75,55	83,68	81,85	81,10
Květen	24,70	26,24	24,56	102,07	77,68	98,43	93,37	85,74	77,17
Červen	28,03	28,18	24,75	81,00	70,66	57,02	93,74	78,87	72,63
Červenec	29,66	33,23	24,27	50,12	35,06	31,71	89,60	76,56	66,36
Srpen	28,91	36,11	22,55	44,52	28,61	27,29	47,75	46,44	39,18
Září	25,38	29,34		47,95	28,42		43,93	35,64	
Říjen	22,15	22,11		49,31	38,02		45,59	34,01	
Listopad	21,08	20,94		49,73	42,21		44,29	33,80	
Prosinec	21,62	20,57		115,88	163,96		60,95	37,68	
Průměr za rok	24,15	26,20	23,13	-	-	-	70,28	63,08	70,53

Pramen: ČSÚ

Spotřebitelské ceny jižního ovoce

Průměrné spotřebitelské ceny sledovaných druhů jižního ovoce zaznamenaly především u pomerančů a banánů výrazné zvýšení (+5 %). Zatímco u banánů se i v roce 2005 zachovává vysoká cenová úroveň, u pomerančů se naopak ceny pohybují pod úrovní stejného období předchozího roku.

Spotřebitelské ceny vybraných druhů jižního ovoce I. jakostní třídy v jednotlivých měsících v Kč/kg

Měsíc	Pomeranče					Citróny				
	2001	2002	2003	2004	2005	2001	2002	2003	2004	2005
Leden	25,28	28,84	27,68	28,96	26,47	30,45	29,25	30,03	32,56	26,32
Únor	24,34	28,14	26,15	27,43	24,26	27,65	28,43	28,73	30,27	26,75
Březen	25,29	29,00	28,14	30,99	26,86	27,53	28,68	29,05	28,99	30,20
Duben	26,86	28,64	28,60	32,16	26,87	27,42	28,37	28,40	28,21	29,96
Květen	29,70	29,67	30,21	32,70	26,73	28,53	28,47	29,71	27,24	30,55
Červen	36,34	29,90	31,98	33,55	27,57	28,22	29,38	31,68	28,53	33,76
Červenec	45,68	32,24	32,12	35,53	27,70	28,52	29,44	33,46	30,84	33,67
Srpen	47,11	30,59	33,25	36,78	27,21	31,52	29,23	33,12	30,56	33,46
Září	36,30	30,95	32,30	36,37		35,02	28,73	32,43	30,06	
Říjen	32,72	30,09	34,90	34,76		32,41	29,34	33,09	27,90	
Listopad	29,19	29,47	35,47	33,53		28,03	29,20	39,39	27,12	
Prosinec	28,43	27,78	31,13	28,49		28,99	29,95	34,08	27,57	
Průměr	32,27	29,61	30,99	32,60	26,71	29,52	29,04	31,93	29,15	30,58

Měsíc	Banány					Kiwi				
	2001	2002	2003	2004	2005	2001	2002	2003	2004	2005
Leden	29,82	30,07	31,49	24,24	34,30	37,55	65,10	55,94	59,90	34,31
Únor	28,39	30,71	30,09	24,18	35,85	37,29	65,42	53,05	56,86	34,76
Březen	28,90	31,73	30,04	26,94	37,30	37,36	62,93	51,18	53,46	35,74
Duben	32,80	32,41	31,29	26,80	37,01	40,65	63,85	56,07	50,01	44,70
Květen	28,42	31,75	28,32	29,82	37,30	55,20	64,55	59,51	46,79	47,78
Červen	25,63	28,30	28,60	33,84	41,76	67,27	64,20	65,23	53,30	55,49
Červenec	29,79	23,42	25,88	31,17	32,38	61,81	62,26	72,88	55,85	60,20
Srpen	25,09	25,25	23,91	25,98	29,83	65,63	65,20	81,59	53,13	61,62
Září	27,87	27,19	23,07	25,27		70,99	72,72	95,29	58,88	
Říjen	28,80	23,84	22,81	27,24		75,63	72,15	94,73	58,31	
Listopad	25,19	24,11	21,72	27,58		59,85	59,43	71,87	45,03	
Prosinec	27,92	27,51	22,93	33,84		58,87	57,71	64,22	35,76	
Průměr	28,22	28,02	26,68	28,07	35,72	55,68	64,63	68,46	52,27	46,82

Pramen: ČSÚ

SPOTŘEBA OVOCE V ČR

Spotřeba ovoce na osobu a rok v roce 2003 se zvýšila v porovnání s rokem 2002 o 2,7 kg (tj. o 3,7 %). Po dvouletém poklesu se opětovně zvýšila spotřeba jižního ovoce (+8,6 %). Výrazný podíl na celkové spotřebě ovoce mají jablka, jejichž spotřeba má více méně stále rostoucí trend. Nárůst spotřeby byl rovněž zaznamenán u meruněk, švestek a stolních hroznů.

Spotřeba ovoce v ČR v hodnotě čerstvého (kg/osoba/rok)

- tj. přepočet všech výrobků z ovoce na hodnotu ovoce čerstvého

Ukazatel	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004*
Ovoce celkem	64,4	69,5	72,7	71,5	72,1	73,5	71,5	72,5	75,6	75,0	70,1	73,5	76,2	76,5
z toho :														
- ovoce m. p.	45,6	47,0	48,5	42,4	39,1	42,1	40,8	44,3	46,6	47,5	43,4	46,6	47,0	47,2
- jižní ovoce	17,8	22,5	24,2	29,1	33,0	31,4	30,7	28,2	29,0	27,5	26,7	26,9	29,2	29,3

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Položky zahrnují nejen spotřebu čerstvého ovoce, ale zároveň spotřebu ovoce na ovocné výrobky. Změna v metodice šetření nastala od roku 1992, proto nelze přesně srovnávat údaje o spotřebě jednotlivých druhů ovoce před uvedeným rokem a následnou časovou řadou.

* odhad MZe

Spotřeba ovoce v ČR v hodnotě čerstvého podle jednotlivých druhů v kg/os./rok

Druh	1990	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Jablka	14,5	17,8	19,0	19,5	23,0	23,5	25,0	22,0	24,7	23,8
Hrušky	1,9	2,6	2,1	2,3	2,7	2,4	2,6	1,8	1,7	1,6
Švestky	1,1	2,4	3,9	4,6	3,8	3,2	3,1	3,7	3,6	4,6
Třešně	0,8	1,5	1,2	1,0	1,2	1,4	1,3	1,1	1,1	1,0
Víšně	0,3	0,5	0,6	0,4	0,5	0,5	0,4	0,5	0,8	0,9
Meruňky	1,1	1,6	2,1	1,1	1,0	1,6	1,3	1,1	1,5	2,1
Broskve	1,5	2,5	3,1	2,1	2,3	3,6	3,8	3,2	3,9	3,3
Rybíz	1,1	1,8	2,0	1,8	1,7	1,8	1,4	1,4	1,1	1,2
Angrešt	0,6	1,0	0,9	0,8	0,9	0,8	0,6	0,4	0,3	0,3
Jahody zahradní	1,4	2,2	2,0	2,1	1,8	1,9	1,8	1,8	1,9	1,9
Vinné hrozny	0,9	1,9	2,0	2,1	2,2	2,6	2,7	2,9	2,9	3,3
Lesní plody	.	2,4	2,4	2,3	2,4	2,4	2,5	2,5	2,3	2,3
Ostatní ovoce m.p.	0,3	0,9	0,8	0,7	0,8	0,9	1,0	1,0	0,8	0,7
Citróny a grapefruity	.	2,9	2,7	2,8	2,7	2,8	2,8	2,8	3,0	3,2
Pomeranče, mandarinky	.	12,5	11,8	12,6	12,2	11,2	12,1	11,5	11,7	12,5
Banány	.	15,6	14,6	13,1	11,5	12,8	10,1	9,8	9,9	10,4
Ostatní jižní ovoce	.	2,0	2,3	2,2	1,8	2,2	2,5	2,6	2,3	3,1
Ořechy ve skořápce ¹⁾	2,5	2,5	2,4	2,4	2,6	2,6	2,6	2,6	2,9	3,0

Pramen: ČSÚ

Poznámka: ¹⁾ údaj nevstupuje do součtu spotřeby ovoce

Spotřeba ovoce v zemích EU od počátku 90. let meziročně klesala, od roku 2000 však nastal mírný nárůst. V posledních dvou letech však byl v mnoha zemích zaznamenán opětovný pokles spotřeby ovoce. Největší roční spotřeba ovoce je v Řecku (170 kg), Itálii (145 kg), Rakousku (138 kg) a Portugalsku (130 kg), nejnižší spotřebu vykazují Irsko (85 kg), Velká Británie (83 kg) a skandinávské země.

ZAHRANIČNÍ OBCHOD OVOCEM V ČR

DOVOZ

Dovoz čerstvého ovoce v roce 2004 zaznamenal více než 38% nárůst v porovnání s rokem 2003 a dosáhl 577,6 tis. t. Zvýšil se dovoz nejen ovoce mírného pásma a skořápkového ovoce, ale výrazně vzrostl dovoz tropického a subtropického ovoce.

Dovoz vybraných druhů ovoce do ČR (t)

Komodita	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005*
Jablka	47 786	39 801	40 731	46 747	37 678	38 405	43 849	52 327	33 392
Hrušky	2 368	1 779	2 242	1 517	3 072	3 567	4 682	5 129	4 213
Třešně	57	114	127	97	71	107	276	180	128
Višně	239	267	136	395	361	131	114	223	3
Meruňky	1 185	958	2 727	1 161	1 060	4 434	2 810	2 983	4 838
Broskve	6 116	6 252	15 531	13 216	11 564	15 672	7 542	12 082	10 934
Nektarinky	5 982	5 295	12 333	10 156	11 293	15 168	10 284	14 120	8 175
Švestky, slívy	4 342	2 773	6 213	8 219	11 766	5 409	12 760	10 166	1 598
Rybíz, angrešt	37	128	97	98	87	79	71	383	19
Jahody	1 593	1 490	1 801	1 996	2 831	4 097	3 085	5 225	6 212
Maliny, ostružiny	23	41	61	96	103	129	83	78	128
Brusinky, borůvky	264	431	195	355	119	231	249	217	66
Citróny	17 142	16 142	16 867	17 622	19 518	20 305	20 771	26 132	15 671
Grapefruity	9 404	7 914	9 231	8 781	7 518	10 114	9 997	14 528	6 128
Mandarinky	52 013	49 959	45 668	49 712	42 959	49 301	49 261	63 294	29 517
Pomeranče	65 120	62 295	56 695	63 017	62 888	58 422	61 959	67 764	25 477
Ananas	1 574	1 908	2 081	1 923	2 145	2 389	3 169	5 954	3 671
Banány	133 350	117 433	131 000	104 744	100 521	104 691	111 645	187 017	120 526
Kiwi	12 723	6 396	7 403	9 658	8 450	6 218	7 402	21 446	11 319

Pramen: Celní statistika

Poznámka: * údaje za období od 1. 1. – 31. 7. 2005, od 1. 5. 2004 údaje zahrnují i intraobchod v rámci EU

VÝVOZ

Vývoz čerstvého ovoce se v roce 2004 oproti roku 2003 výrazně zvýšil na 159,7 tis. t ve finanční hodnotě 1,6 mld. Kč. Důvodem bylo jednak zvýšení vývozu moštových jablek a jednak rovněž nárůst reexportu jižního ovoce. Vývoz zpracovaného ovoce v roce 2004 zaznamenal téměř 29% nárůst, a to především vlivem zvýšení vývozu konzervovaného ovoce, džemů a zavařenin.

Vývoz vybraných druhů ovoce z ČR (t)

Komodita	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005*
Jablka	124 180	64 403	53 131	129 440	41 231	80 626	42 160	80 297	10 411
Hrušky	123	189	316	50	193	166	136	529	402
Třešně	421	1 151	557	816	883	624	941	1 485	771
Višně	2 260	4 180	4 748	5 282	3 790	4 471	4 028	5 031	3 317
Meruňky	620	44	46	27	141	7	166	92	189
Broskve	279	19	40	70	122	143	85	612	832
Nektarinky	20	2	12	46	35	51	88	380	390
Švestky, slívy	200	128	75	97	418	86	136	209	106
Rybíz, angrešt	2 497	3 244	4 638	2 622	2 099	1 593	1 453	842	578
Jahody	64	26	15	15	18	24	19	218	233
Borůvky, brusinky	40	157	296	37	55	23	10	0	0

Pramen: Celní statistika

Poznámka: * údaje za období od 1. 1. – 31. 7. 2005, od 1. 5. 2004 údaje zahrnují i intraobchod v rámci EU

Podrobnější přehled o exportu i importu ovoce čerstvého i zpracovaného je uveden v tabulkové příloze č. 1. Přehled o nejvýznamnějších zemích zahraničního obchodu ČR ovocem je uveden v příloze č. 2.

Zahraniční obchod ČR s jablky

Během marketingového roku 2004/05 bylo podle předběžných údajů celní statistiky do ČR dovezeno 44,7 tis. t konzumních jablek, což představuje meziroční nárůst téměř o 2 %. Nejvýznamnějším dovozcem konzumních jablek bylo Polsko (13 954 t), následovala Itálie (8 669 t) a Belgie (6 503 t). Nejvíce moštových jablek pocházelo ze Slovenska (2 217 t) a z Polska (1 482 t).

Vývoz moštových jablek z ČR opětovně výrazně vzrostl a dosáhl objemu 79,8 tis. t (oproti 36,5 tis. t v minulé sezóně) a vývoz konzumních jablek 8,9 tis. t (oproti 3,0 tis. t). Moštová jablka směřovala tradičně na trhy Německa (45,3 tis. t) a Rakouska (26,1 tis. t), konzumní na Slovensko (8,5 tis. t) a do Maďarska (1,5 tis. t).

Přehled o zahraničním obchodu ČR s konzumními a moštovými jablky (tuny)

Kalendářní rok				Marketingový rok (tj. od 1. 7. – 30. 6. následujícího roku)			
		Konzumní jablka	Moštová jablka			Konzumní jablka	Moštová jablka
1999	DOVOZ	40 655	76	1999/00	DOVOZ	47 124	76
	VÝVOZ	4 794	48 336		VÝVOZ	6 914	47 425
2000	DOVOZ	46 175	572	2000/01	DOVOZ	28 022	884
	VÝVOZ	4 860	124 581		VÝVOZ	6 594	124 581
2001	DOVOZ	36 631	1 287	2001/02	DOVOZ	47 669	984
	VÝVOZ	7 082	34 149		VÝVOZ	2 969	34 149
2002	DOVOZ	38 347	47	2002/03	DOVOZ	34 465	98
	VÝVOZ	3 341	77 251		VÝVOZ	4 533	78 729
2003	DOVOZ	37 840	5 935	2003/04	DOVOZ	43 960	6 054
	VÝVOZ	4 713	37 422		VÝVOZ	3 027	36 510
2004	DOVOZ	50 825	1 502	2004/05	DOVOZ	44 746	3 780
	VÝVOZ	3 743	76 553		VÝVOZ	8 881	79 825

Pramen: Celní statistika

Poznámka: od 1. 5. 2004 údaje zahrnují i intraobchod v rámci EU

Bilance zahraničního obchodu ovocem České republiky

Celková bilance zahraničního obchodu ČR s čerstvým a sušeným ovocem je stále vysoce pasivní a od roku 1996 se udržovala s malými ročními výkyvy na přibližně stejné úrovni. V roce 2004 oproti předchozímu roku vzrostl celkový deficit z hlediska hmotnostního o 16,5 %, z finančního o 21,9 %.

Bilance zahraničního obchodu ČR čerstvým a sušeným ovocem

Ukazatel	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Tuny	-284 905	-301 168	-338 823	-253 969	-342 659	-303 024	-358 827	-417 870
Tisíc Kč	-6 706 198	-6 220 863	-6 191 072	-5 855 657	-6 681 951	-6 933 728	-6 948 017	-8 472 928

Pramen: Celní statistika

Bilance zahraničního obchodu ČR zpracovaným ovocem

Ukazatel	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Tuny	-38 848	-50 851	-41 030	-26 428	-13 873	-41 388	-64 389	-172 172
Tisíc Kč	-888 701	-1 302 998	-1 495 331	-1 128 011	-965 477	-1 238 098	-1 525 276	-1 397 281

Pramen: Celní statistika

Bilance ovoce čerstvého a sušeného v roce 2004

Název	Údaje v tunách			Údaje v tis. Kč		
	Export	Import	Balance	Export	Import	Balance
Ovoce mírného pásma (bez hroznů) čerstvé	89 698	103 136	-13 438	397 212	1 519 762	-1 122 550
Hrozny stolní čerstvé	7 925	46 713	-38 788	27 627	1 117 706	-1 090 079
Ovoce tropické a subtropické čerstvé i sušené	59 488	394 358	-334 870	990 736	5 870 300	-4 879 564
Ovoce ostatní čerstvé	229	2 108	-1 879	5 264	42 393	-37 129
Ovoce skořápkové	1 183	22 855	-21 672	96 959	1 206 010	-1 109 051
Ovoce sušené (včetně hroznů) a slupek	1 213	8 436	-7 223	61 917	296 472	-234 555
OVOCE CELKEM	159 736	577 606	-417 870	1 579 715	10 052 643	-8 472 928

Pramen: Celní statistika

Bilance ovoce zmrazeného, vařeného, prozatímně konzervovaného a konzervovaného též s cukrem nebo alkoholem v roce 2004

Název	Údaje v tunách			Údaje v tis. Kč		
	Export	Import	Balance	Export	Import	Balance
Ovoce neslazené, zmrazené i vařené	5 618	9 834	-4 216	149 583	317 470	-167 887
Ovoce slazené, zmrazené i vařené	6	176	-170	161	4 006	-3 845
Ovoce prozatímně konzervované	683	107	+576	7 338	2 693	+4 645
Ovoce, ořechy, ov. kůry ap. konzervované cukrem	103	933	-830	5 479	40 570	-35 091
Džemy, zavařeniny, protlaký, též s cukrem	6 416	5 860	+556	189 675	231 144	-41 469
Ovoce, ořechy konzerv. cukrem nebo alkoholem	16 131	128 043	-111 912	615 443	1 273 517	-658 074
Ovocné a zeleninové šťávy bez alkoholu, též s cukrem	20 968	77 144	-56 176	490 395	985 955	-495 560
CELKEM	49 925	222 094	-172 172	1 458 074	2 855 355	-1 397 281

Pramen: Celní statistika

PŘEHLED O UŽITÍ OVOCE MÍRNÉHO PÁSMA V ČR

Bilance produkce a užití jablek v ČR v tis. t

Ukazatel	1999/00	2000/01	2001/02	2002/03	2003/04	2004/05
Domácí produkce	264,1	460,0 ¹⁾	221,2	316,8	243,4	280,8
z toho: intenzivní sady	142,6	195,4	141,0	163,4	152,5	163,6
Dovoz	47,1	28,9	48,6	34,5	50,0	48,5
Celková nabídka	311,2	488,9	269,8	351,3	293,4	329,3
Prodej do obchodní sítě včetně samozásobení	184,0	195,2	168,6	163,8	167,9	137,0
Nerealizovaná produkce	5,0	25,0	8,2	20,0	22,0	25,0
Nákup ke zpracování*	67,9	137,5	57,9	84,2	64,0	78,6
Vývoz	54,3	131,2	37,1	83,3	39,5	88,7
Celková poptávka	311,2	488,9	269,8	351,3	293,4	329,3

Pramen: ČSÚ, GŘC, OU ČR, Zájmové sdružení právnických osob konzervářensko-lihovar. průmyslu

Poznámka: ¹⁾ údaj pozměněn na základě bilance, *údaj o nákupu pouze od ZS KOLI, neudává celkový nákup ke zpracovatelským účelům

Bilance produkce a užití meruněk v ČR v t

Ukazatel	2000	2001	2002	2003	2004	2005*
Domácí produkce	7 445	3 738	4 281	14 334	19 188	7 500
z toho: intenzivní sady	3 853	3 691	1 434	4 966	6 469	3 140
Dovoz	1 161	1 060	4 434	2 810	2 983	5 000
Celková nabídka	8 606	4 798	8 715	17 144	22 171	12 500
Přímá spotřeba včetně ztrát	7 379	4 257	8 466	16 511	21 970	12 200
Nákup ke zpracování	1 200	400	242	467	109	100
Vývoz	27	141	7	166	92	200
Celková poptávka	8 606	4 798	8 715	17 144	22 171	12 500

Pramen: ČSÚ, GŘC, OU ČR, Zájmové sdružení právnických osob konzervářensko-lihovar. průmyslu

Poznámka: * odhady

Bilance produkce a užití broskví (včetně nektarinek) v ČR v t

Ukazatel	2000	2001	2002	2003	2004	2005*
Domácí produkce	11 197	4 764	9 196	9 090	8 288	9 000
z toho: intenzivní sady	10 197	4 700	5 357	6 989	5 678	5 316
Dovoz	23 372	22 857	30 840	17 826	26 202	30 000
Celková nabídka	34 569	27 621	40 036	26 916	34 490	39 000
Přímá spotřeba včetně ztrát	32 653	26 714	39 551	26 484	33 439	36 950
Nákup ke zpracování	1 800	750	291	259	59	50
Vývoz	116	157	194	173	992	2 000
Celková poptávka	34 569	27 621	40 036	26 916	34 490	39 000

Pramen: ČSÚ, GŘC, OU ČR, Zájmové sdružení právnických osob konzervářensko-lihovar. průmyslu

Poznámka: * odhady

PŘÍLOHY

Příloha č. 1 – Zahraniční obchod ČR s ovocem

Ovoce mírného pásma, čerstvé – rok 2004

Název	Údaje v tunách			Údaje v tis. Kč		
	export	import	balance	export	import	balance
Jablka stolní (konzumní)	3 743	50 825	-47 082	35 464	520 652	-485 188
Jablka mošťová (průmyslová)	76 553	1 502	+75 051	203 631	5 244	+198 387
Hrušky stolní (konzumní)	505	4 974	-4 469	6 054	84 324	-78 270
Hrušky mošťové (průmyslové)	24	155	-131	203	2 185	-1 982
Kdoule	0	4	-4	4	41	-37
OVOCE JÁDROVÉ	80 826	57 459	+23 367	245 356	613 372	-368 016
Třešně	1 485	180	+1 305	50 124	4 397	+45 727
Višně	5 031	223	+4 808	61 130	2 049	+59 081
Meruňky	92	2 983	-2 891	1 799	92 408	-90 609
Broskve	612	12 082	-11 470	9 140	219 228	-210 088
Nektarinky	380	14 120	-13 740	6 173	248 417	-242 244
Švestky, slívy	209	10 166	-9 957	2 361	91 111	-88 750
Trnky	2	19	-17	52	209	-157
OVOCE PECKOVÉ	7 812	39 774	-31 962	130 779	657 819	-527 040
Jahody	218	5 225	-5 007	5 834	220 498	-214 664
Maliny	0	70	-70	4	7 218	-7 214
Moruše, ostružiny, ap.	0	8	-8	52	1 924	-1 872
Rybíz černý	127	196	-69	4 375	960	+3 415
Rybíz červený	634	77	+557	7 133	1 178	+5 955
Rybíz bílý, angrešt	81	110	-29	3 713	4 171	-458
Brusinky	0	5	-5	1	497	-496
Borůvky	0	196	-196	11	11 238	-11 227
Ostatní druhy Vaccinium	0	15	-15	0	886	-886
OVOCE BOBULOVÉ	1 060	5 903	-4 843	21 077	248 571	-227 494
CELKEM (bez hroznů)	89 698	103 136	-134 438	397 212	1 519 762	-1 122 550
Hrozny stolní	7 925	46 713	-38 788	27 627	1 117 706	-1 090 079
CELKEM (včetně hroznů)	97 623	149 849	-52 226	424 839	2 637 468	-2 212 629

Pramen: Celní statistika

Ovoce tropické a subtropické, čerstvé i sušené – rok 2004

Název	Údaje v tunách			Údaje v tis. Kč		
	export	import	balance	export	import	balance
Banány a plantejny, čerstvé	49 662	186 951	-137 289	807 093	2 853 792	-2 046 699
Banány a plantejny, sušené	6	66	-60	228	1 601	-1 373
Datle, čerstvé i sušené	52	1 155	-1 103	2 371	31 757	-29 386
Fíky, čerstvé i sušené	92	1 417	-1 325	4 003	39 329	-35 326
Ananas čerstvý i sušený	407	5 954	-5 547	10 663	144 566	-133 903
Avokádo, čerstvé i sušené	35	694	-659	1 373	19 723	-18 350
Kvajava, mango, mangostany, čerstvé i sušené	143	2 366	-2 223	4 718	54 322	-49 604
Pomeranče, čerstvé i sušené	2 542	67 764	-65 222	48 765	907 295	-858 530
Klementinky, monreales,satsumas, mandarinky,wilkingy, tangerinky a ost. citrusové hybridy,čerstvé i sušené	3 344	63 294	-59 950	62 926	941 844	-878 918
Citrony a limety, čerstvé i sušené	1 343	26 132	-24 789	21 310	355 839	-334 529
Grapefruity, čerstvé i sušené	1 127	14 528	-13 401	15 903	180 689	-164 786
Ostatní citrusové ovoce	6	134	-128	251	5 661	-5 410
Papaje čerstvé	8	139	-131	404	5 563	-5 159
Kiwi čerstvé	487	21 446	-20 959	5 086	275 103	-270 017
Tamarindy, liči, jackfruity, sapoty, karambola, apod., čerstvé	5	209	-204	378	10 821	-10 443
CELKEM, čerstvé i sušené	59 488	394 358	-334 870	990 736	5 870 300	-4 879 564
Ostatní ovoce m.p., tropické a subtropické	229	2 108	-1 879	5 264	42 393	-37 129

Pramen: Celní statistika

Ovoce skořápkové – rok 2004

Název	Údaje v tunách			Údaje v tis. Kč		
	export	import	balance	export	import	balance
OVOCE SKOŘÁPKOVÉ CELKEM	1 183	22 855	-21 672	96 959	1 206 010	-1 109 051
Z toho:						
Ořechy kokosové-dehydr.dřeň	150	2 081	-1 931	4 478	51 531	-47 053
Ořechy kokosové, čerstvé i loupané	17	843	-826	366	12 191	-11 825
Mandle, loupané i neloupané	179	2 123	-1 944	25 499	290 958	-265 459
Oříšky lískové, loupané i neloupané	445	1 167	-722	29 684	169 490	-139 806
Ořechy vlašské, loupané i neloupané	75	484	-409	4 919	42 112	-37 193
Arašídý, loupané i neloupané	157	12 745	-12 588	4 077	308 243	-304 166
Kaštany jedlé, čerstvé i sušené	35	300	-265	6 214	13 191	-6 977
Pistácie, čerstvé i sušené	89	1 754	-1 665	16 078	172 333	-156 255

Pramen: Celní statistika

Ovoce sušené – rok 2004

Název	Údaje v tunách			Údaje v tis. Kč		
	export	import	balance	export	import	balance
OVOCE SUŠENÉ CELKEM	1 213	8 436	-7 223	61 917	296 472	-234 555
Z toho:						
Jablka sušená	266	220	+46	7 635	11 936	-4 301
Meruňky sušené	54	743	-689	4 883	43 685	-38 802
Švestky sušené	183	1 142	-959	12 406	43 786	-31 380
Směsi ořechů	4	27	-23	470	719	-249
Směsi sušeného ovoce ostatního	188	126	+62	18 155	14 152	+4 003
Slupky citrusových plodů, melounů, čerstvé, zmrazené, prozatímně konzervované, sušené	90	188	-98	3 541	4 516	-975
Hrozny sušené	389	5 689	-5 300	12 277	149 267	-136 990

Pramen: Celní statistika

Ovoce zmrazené a vařené i prozatímně konzervované, nevhodné k požívání – rok 2004

Název	Údaje v tunách			Údaje v tis. Kč		
	export	import	balance	export	import	balance
Ovoce neslazené, zmrazené i vařené						
Jahody	163	3 268	-3 105	5 716	88 225	-82 509
Maliny	63	900	-837	3 055	44 212	-41 157
Rybíz černý	271	230	+41	6 376	3 576	+2 800
Rybíz červený	1 282	75	+1 207	39 790	2 935	+36 855
Rybíz bílý, angrešt	66	56	+10	4 305	2 508	+1 797
Víšně	957	701	+256	26 067	17 624	+8 443
Třešně	4	138	-134	223	4 510	-4 287
Ostružiny, moruše apod.	4	249	-245	144	8 545	-8 401
Borůvky	432	966	-534	17 351	45 976	-28 625
Ovoce ostatní, ořechy	2 376	3 188	-812	46 529	96 974	-50 445
CELKEM	5 618	9 834	-4 516	149 583	317 470	-167 887
Ovoce slazené, zmrazené i vařené						
Jahody	4	149	-145	102	3 060	-2 958
Maliny, ostružiny, rybíz	0,3	7	-7	22	216	-194
Ovoce ostatní	2	20	-18	37	730	-693
CELKEM	6	176	-170	161	4 006	-3 845
Ovoce prozatímně konzervované						
Třešně a víšně	224	17	+207	5 723	392	+5 331
Meruňky	416	25	+391	1 054	1 163	-109
Maliny	0	46	-46	0	757	-757
Ovoce ostatní	43	19	+24	561	381	+180
CELKEM	683	107	+576	7 338	2 693	+4 645

Pramen: Celní statistika

**Ovoce, ořechy, ovocné kůry a slupky konzervované cukrem
(máčením, glazováním nebo kandováním) – rok 2004**

(skupina cel. sazebníku 2006)

Název	Údaje v tunách			Údaje v tis. Kč		
	export	import	balance	export	import	balance
Třešně	1	13	-12	219	1 545	-1 326
Tropické ořechy a ovoce, obsah cukru nad 13 %	44	377	-333	1 981	15 062	-13 081
Ostatní	40	494	-454	3 227	20 232	-17 005
Tropické ořechy a ovoce, obsah cukru do 13 %	0	9	-9	0	28	-28
Ostatní	18	40	-22	52	3 703	-3 651
CELKEM	103	933	-830	5 479	40 570	-35 091

Pramen: Celní statistika

Džemy, zavařeniny, ovocné a ořechové protlaky ap., též s cukrem – rok 2004

(skupina cel. sazebníku 2007)

Název	Údaje v tunách			Údaje v tis. Kč		
	export	import	balance	export	import	balance
CELKEM	6 416	5 860	+556	189 675	231 144	-41 469
Z toho:						
dětská výživa (dětské přesnídávky) cukr nad 13 %	1 282	109	+1 173	38 205	5 474	+32 731
zavařeniny apod. z citrusového ovoce	58	116	-58	769	6 254	-5 485
zavařeniny, marmelády apod., cukr nad 30 %						
- z jahod	564	747	-183	22 535	35 812	-13 277
- z malin	54	169	-115	2 230	9 279	-7 049
- z třešní	34	302	-268	425	13 393	-12 968
- protlaky (pyré) a pasta ze švestek	19	667	-648	472	12 207	-11 735
- jablečné protlaky (pyré) vč. kompotů	13	384	-371	318	6 269	-5 951
- ostatní zavařeniny, cukr do 13 %	265	1 544	-1 279	7 648	48 299	-40 651

Pramen: Celní statistika

Ovoce, ořechy konzervované, též s cukrem nebo alkoholem – rok 2004

(skupina cel. sazebníku 2008)

Název	Údaje v tunách			Údaje v tis. Kč		
	export	import	balance	export	import	balance
CELKEM	16 131	128 043	-111 912	615 443	1 273 517	-658 074
Z toho:						
ořechy konzerv. i slazené	3 958	6 481	-2 523	189 919	405 736	-215 817
citrusové plody	2 773	7 638	-4 865	44 401	114 393	-69 992
ananas	1 610	9 960	-8 350	31 855	146 825	-114 970
meruňky	1 035	1 749	-714	57 080	51 091	+5 989
broskve	597	85 475	-84 878	17 716	114 690	-96 974
třešně, višně	482	632	-150	24 977	34 324	-9 347
hrušky	29	1 103	-1 074	1 034	24 426	-23 392
jahody	2 945	8 714	-5 769	98 226	166 163	-67 937
Z toho: kompoty						
- meruňkové	84	585	-501	2 548	13 266	-10 718
- broskvové	312	797	-485	13 109	18 782	-5 673
- třešňové	14	47	-33	476	3 867	-3 391
- višňové	18	15	+3	426	377	+49
- jahodové	1 578	6 693	-5 115	26 424	92 315	-65 891
- švestkové	183	309	-126	8 006	8 761	-755
- ostatní (angreštové..)	190	187	+3	7 969	8 509	-540

Pramen: Celní statistika

Ovocné a zeleninové šťávy bez alkoholu, též s cukrem – rok 2004

(skupina cel. sazebníku 2009)

Název	Údaje v tunách			Údaje v tis. Kč		
	export	import	balance	export	import	balance
CELKEM	20 968	77 144	-56 176	490 395	985 955	-495 560
Z toho:						
pomerančová šťáva	3 945	55 009	-51 064	50 121	437 183	-387 062
z toho:						
pomerančový džus	1 461	5 542	-4 081	21 291	136 945	-115 654
grapefruitová šťáva	599	2 514	-1 915	5 827	48 457	-42 630
šťáva z ost. citrusového ovoce	185	888	-703	2 986	28 149	-25 163
z toho: citrónová šťáva	25	193	-168	785	7 511	-6 726
ananasová šťáva	781	1 793	-1 012	12 015	50 656	-38 641
hroznová šťáva	159	1 671	-1 512	6 131	51 055	-44 924
třešňová šťáva	8	55	-47	1 254	6 107	-4 853
jablečná šťáva	11 171	8 532	+2 639	247 289	141 564	+105 725
z toho: bez cukru	2 233	3 801	-1 568	32 313	42 865	-10 552
s cukrem	1 028	2 668	-1 640	33 120	28 315	+4 805
koncentrát	7 910	2 063	+5 847	181 856	70 383	+111 473
šťáva z černého rybízu	33	545	-512	2 418	18 217	-15 799
směsi šťáv:						
- jablečná a hrušková	336	155	+181	12 204	9 689	+2 515
- z citrusových plodů a ananasu	10	153	-143	128	6 586	-6 458
- z tropického ovoce	1	25	-24	20	264	-244

Pramen: Celní statistika

Příloha č. 2 – Nejvýznamnější země zahraničního obchodu ČR s ovocem

Země s největším objemem dovozu čerstvého ovoce do ČR

Druh ovoce	Dovoz v tunách 2002	Země	Dovoz v tunách 2003	Země	Dovoz v tunách 2004	Země
Jablka konzumní	15 511*	Itálie	16 748*	Polsko	13 954*	Polsko
	5 661*	Polsko	11 055*	Itálie	8 669*	Itálie
	5 244*	Nizozemsko	3 855*	Belgie	6 503*	Belgie
Jablka mošťová	96*	Slovensko	5 152*	Slovensko	2 217*	Slovensko
Hrušky stolní	639	Jihoafr. rep.	967	Jihoafr.rep.	959	Belgie
	599	Polsko	803	Itálie	617	Argentina
Třešně	39	Polsko	124	Polsko	90	Polsko
	27	Řecko	66	Itálie	19	Maďarsko
Višně	73	Německo	57	Německo	197	Polsko
Meruňky	2 994	Francie	1 328	Francie	1 076	Francie
	792	Itálie	610	Španělsko	645	Španělsko
	450	Španělsko	246	Itálie	381	Řecko
Broskve, nektarinky	19 832	Itálie	11 570	Itálie	16 052	Itálie
	5 477	Španělsko	4 694	Španělsko	4 305	Řecko
	4 432	Řecko	668	Řecko	2 911	Španělsko
Švestky	1 953	Maďarsko	4 158	Polsko	4 254	Polsko
	1 340	Polsko	2 779	Rumunsko	2 852	Maďarsko
Jahody	2 521	Španělsko	1 782	Španělsko	2 871	Španělsko
	1 005	Polsko	550	Polsko	1 375	Polsko
	353	Belgie	324	Belgie	378	Belgie
Maliny	113	Polsko	64	Polsko	56	Polsko
Rybíz černý	20	Slovensko	22	Slovensko	192	Polsko
Rybíz červený	58	Slovensko	48	Slovensko	40	Polsko
Hrozny stolní	18 058	Itálie	20 200	Itálie	23 897	Itálie
	4 294	Jihoafr. rep.	4 158	Řecko	5 988	Jihoafr. rep.
	3 351	Řecko	3 727	Jihoafr. rep.	3 012	Chile

Pramen: Celní statistika

Poznámka: * – u jablek se jedná o marketingový rok 2002/03, 2003/04 a 2004/05

Země s největším objemem dovozu čerstvého tropického ovoce do ČR

Druh ovoce	Dovoz v tunách 2002	Země	Dovoz v tunách 2003	Země	Dovoz v tunách 2004	Země
Banány	21 366	Ekvádor	32 965	Ekvádor	65 265	Kolumbie
	31 056	Panama	29 319	Kolumbie	40 090	Panama
	27 026	Kolumbie	23 162	Panama	32 615	Kostarika
Ananas	1 814	Pobřeží slonoviny	2 015	Pobřeží slonoviny	2 641	Pobřeží slonoviny
	190	Thajsko	373	Ghana	767	Kostarika
Pomeranče	24 583	Španělsko	25 329	Řecko	31 291	Španělsko
	19 919	Řecko	25 043	Španělsko	18 674	Řecko
	4 463	Itálie	2 694	Kypr	2 967	Jihoafr. rep.
Mandarinky	32 653	Španělsko	38 029	Španělsko	151 632	Španělsko
	7 080	Turecko	3 468	Kypr	3 933	Kypr
	2 799	Kypr	2 859	Turecko	2 700	Turecko
Citrony	11 337	Španělsko	13 188	Španělsko	13 187	Španělsko
	2 032	Argentina	2 398	Argentina	2 530	Turecko
	1 186	Kypr	1 227	Turecko	2 059	Kypr
Grapefruity	3 418	Turecko	3 367	Kypr	3 624	Jihoafr. rep.
	3 188	Kypr	2 410	Turecko	3 565	Kypr
Kiwi	4 848	Itálie	5 958	Itálie	8 681	Německo
	603	Chile	599	Chile	8 208	Itálie
	435	Nový Zéland	460	Nový Zéland	1 409	Řecko

Pramen: Celní statistika

Hlavní směry vývozu čerstvého ovoce mírného pásma z ČR

Druh ovoce	Vývoz v tunách 2002	Země	Vývoz v tunách 2003	Země	Vývoz v tunách 2004	Země
Jablka konzumní	3 452*	Slovensko	1 865*	Slovensko	8 479*	Slovensko
	450*	Belgie	634*	Belgie	1 517*	Maďarsko
Jablka mošťová	47 993*	Německo	28 000*	Německo	45 308*	Německo
	27 273*	Rakousko	8 405*	Rakousko	26 086*	Rakousko
Hrušky stolní	39	Belgie	46	Belgie	247	Slovensko
	35	Slovensko	17	Slovensko	87	Německo
Třešně	421	Německo	540	Německo	917	Německo
	79	Itálie	150	Nizozemsko	261	Nizozemsko
Višně	4 238	Německo	3 411	Německo	3 330	Německo
	194	Belgie	344	Belgie	667	Nizozemsko
Meruňky	3	Německo	85	Rakousko	60	Rakousko
	4	Slovensko	53	Slovensko	44	Slovensko
Broskve, nektarinky	171	Slovensko	165	Slovensko	760	Slovensko
	20	Polsko	5	Polsko	102	Německo
Švestky	57	Německo	108	Německo	178	Slovensko
	16	Rumunsko	28	Slovensko	16	Německo
Rybíz černý	44	Německo	25	Slovensko	77	Německo
	7	Rakousko	17	Německo	50	Slovensko
Rybíz červený	715	Německo	627	Německo	370	Německo
	399	Rakousko	500	Rakousko	218	Rakousko
Rybíz bílý, angrešt	182	Německo	92	Německo	81	Německo

Pramen: Celní statistika

Poznámka: * – u jablek se jedná o marketingový 2002/03, 2003/04 a 2004/05

Příloha č. 3 – Porovnání finančního vyjádření produkce ovoce v ČR (mil. Kč)

OVOČNÝ DRUH	Intenzivní sady					Neintenzivní sady					Produkce celkem				
	2001	2002	2003	2004	04/03 v %	2001	2002	2003	2004	04/03 v %	2001	2002	2003	2004	04/03 v %
Jablka	848,14	750,28	852,7	563,7	-34	202,10	261,60	199,5	216,4	+8	1 050,24	1 011,88	1 052,2	780,1	-26
Hrušky	20,51	28,70	16,2	24,4	+51	20,15	17,40	14,3	16,2	+13	40,66	46,10	30,5	40,6	+33
Třešně	49,26	40,50	47,9	75,8	+58	89,00	74,00	62,0	109,8	+77	138,26	114,50	109,9	185,6	+69
Višně	123,90	102,50	125,2	81,6	-35	20,00	12,00	39,0	24,0	-38	143,90	114,50	164,2	105,6	-36
Meruňky	73,40	32,10	85,5	98,0	+15	14,65	21,00	77,2	97,0	+26	88,05	53,10	162,7	195,0	+20
Broskve	74,94	84,80	115,0	75,6	-34	33,45	35,00	26,6	26,4	0	108,39	119,80	141,6	102,0	-28
Slivoně	39,72	32,75	45,6	46,6	+2	81,84	82,00	111,0	120,0	+8	121,56	114,75	156,6	166,6	+6
Angrešt	1,44	1,92	1,9	2,4	+26	16,29	12,80	34,2	44,4	+30	17,73	14,72	36,1	46,8	+30
Rybíz červený	33,36	37,80	54,0	20,8	-61	35,60	29,60	60,0	28,0	-53	68,96	67,40	114,0	48,8	-57
Rybíz černý	14,56	4,06	6,5	1,3	-80	20,40	7,20	4,8	8,2	+71	34,96	11,26	11,3	9,5	-16
Maliny	2,66	1,52	1,1	1,0	-9	15,75	16,50	11,8	10,3	-13	18,41	18,02	12,9	11,3	-12
Jahody	101,00	112,60	51,0	50,8	0	190,12	196,00	132,5	106,0	-20	291,12	308,60	183,5	156,8	-14
Ořešák vlašský	0	0	0	0	-	50,40	44,80	36,0	48,0	+33	50,40	44,80	36,0	48,0	+33
CELKEM	1 382,89	1 229,53	1 402,6	1 042,0	-26	789,75	809,90	808,9	854,7	+6	2 172,64	2 039,43	2 211,5	1 896,7	-14

Pramen: OU ČR na základě vlastního šetření sklizně ovoce

Příloha č. 4 – Bilance celkových sklizní ovoce v intenzivních a extenzivních sadech v ČR

Bilance celkové sklizně ovoce v intenzivních sadech v ČR v roce 2004

Jablka	Produkce	163 554 t	Hrušky	Produkce	2 249 t
	z toho: konzumní	53 500 t		z toho: konzumní	1 800 t
	pro zpracování	110 054 t		pro zpracování	500 t
Višně	Produkce	11 666 t	Třešně	Produkce	2 454 t
	z toho: pro zpracování	11 666 t		z toho: konzumní	1 700 t
				pro zpracování – kompoty	454 t
				lisování	300 t
Meruňky	Produkce	6 469 t	Broskve	Produkce	5 678 t
	z toho: konzumní	5 500 t		z toho: konzumní	5 100 t
	pro zpracování	969 t		pro zpracování	578 t
Slivoně	Produkce	6 818 t	Angrešt	Produkce	55 t
	z toho: konzumní	4 000 t		z toho: pro zpracování	55 t
	pro zpracování	2 818 t			
Rybíz červený	Produkce	3 155 t	Rybíz černý	Produkce	220 t
	z toho: pro zpracování	3 155 t		z toho: pro zpracování	220 t
Maliny	Produkce	30 t	Jahody	Produkce	1 500 t
	z toho: pro zpracování	30 t		z toho: konzumní	1 400 t
				pro zpracování	100 t

Pramen: OUČR dle vlastního šetření

Bilance celkové sklizně ovoce v extenzivních sadech v ČR v roce 2004

Jablka	Produkce z toho: pro zpracování samozásobení neuplatněno	117 227 t	Hrušky	Produkce z toho: pro zpracování samozásobení neuplatněno	11 685 t
		45 500 t			1 200 t
		59 727 t			5 085 t
		12 000 t			5 400 t
Višně	Produkce z toho: pro zpracování samozásobení neuplatněno	8 211 t	Třešně	Produkce z toho: pro zpracování - lisovny samozásobení neuplatněno	15 837 t
		1 000 t			637 t
		4 000 t			7 000 t
		3 211 t			8 200 t
Meruňky	Produkce z toho: pro zpracování samozásobení neuplatněno	12 719 t	Broskve	Produkce z toho: samozásobení neuplatněno	2 610 t
		1 000 t			2 400 t
		9 000 t			210 t
		2 719 t			
Slivoně	Produkce z toho: pro zpracování samozásobení neuplatněno	30 616 t	Angrešt	Produkce z toho: pro zpracování samozásobení neuplatněno	3 945 t
		9 000 t			300 t
		14 000 t			2 600 t
		7 616 t			1 045 t
Rybíz červený	Produkce z toho: pro zpracování samozásobení neuplatněno	12 845 t	Rybíz černý	Produkce z toho: pro zpracování samozásobení neuplatněno	4 780 t
		2 000 t			300 t
		4 000 t			1 400 t
		6 845 t			3 080 t
Maliny	Produkce z toho: samozásobení neuplatněno	670 t	Jahody	Produkce z toho: samozásobení neuplatněno	6 400 t
		470 t			5 300 t
		200 t			1 100 t

Pramen: OUČR dle vlastního šetření

Příloha č. 4 – Důležité kontakty

Český statistický úřad

Na padesátém 81
100 82 Praha 10 – Strašnice
telefon: 274 051 111 (ústředna)
274 052 304, 274 052 648 (oddělení informačních služeb)
<http://www.czso.cz>

Generální ředitelství cel

Budějovická 7
140 96 Praha 4
telefon: 261 331 111
<http://www.cs.mfcr.cz>

Ministerstvo zemědělství ČR

Těšnov 17
117 05 Praha 1
telefon: 221 811 111
<http://www.mze.cz>

Ovocnářská unie ČR

Holovousy 1
508 01 Hořice
telefon: 493 692 827
<http://www.ovocnarska-unie.cz>

Státní zemědělská a potravinářská inspekce, ústřední inspektorát (SZPI)

Květná 15
603 00 Brno
telefon: 543 540 111
<http://www.szpi.gov.cz>

Státní zemědělský intervenční fond

Ve Smečkách 33
110 00 Praha 1
telefon: 222 871 556
<http://www.szif.cz>

Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský

Hroznová 2
656 06 Brno
telefon: 543 548 111
<http://www.ukzuz.cz>

Výzkumný ústav zemědělské ekonomiky

Mánesova 75
120 58 Praha 8
telefon: 222 000 111
<http://www.vuze.cz>